

'Pəlv'a "yizabəgv c po'a KÖLƏETİKƏMƏ -jeyi

Wludie po'a nyu "bəgv-nəsə'c-naagı 'li.

Kələetikəmə 'ma-a Zezii'a nyu, 'inna c - dalbhoyi 'Pəlv po'o "bəgv-nəsə -jeyi. -Ka "yicicee 'kpa'a 'le 'wa 'klumə ti 'le vən-v 'wili'a, ibi -ke "nyinynidı -lrıı vən-v nu'a, 'inna c 'yee'e "yri 'bi le, c-c za'a 'mu 'le c-c "du 'v "dı 'mu. Nyu'a kpukpree-e -Lago'c bəbəsəvəzəgə -ke li -lrıı vən-v dede 'nə ti a, 'inna c-c "du'o wlu "kpi -lrəsə.

'Yewlu

I-II 'Inməc 'Pəlv -Lago 'la'a 'le 'c 'gwlvndı 'mu 'le 'in 'ke *Zezii *Kliisi'a -dalbhoyi "du, a-bu nyu-v 'ma-a -Lago'c -glıgba-a -ni'a Kələetigwlı 'mu, -v -ke -a'ba -Köyi Zezii Kliisi 'mnc "sisri'a "yi, -Lago -cə'c kpc 'le a 'ke 'c nu "du, 'in -ke -a'ba 'lotu'a "yu Səsiteni -ni 'son, -a-bu 'ye'e amu. "Bəgv -nəsə 'in "bhuo-o po 'c amu -jeyi. A -ke nyu -lrəvə-v pa'a -a'ba -Köyi Zezii Kliisi 'mnc li 'le -gwle gwle "kpiti "crecre, 'in-i 'po -c amu -jeyi -lrəsə. A -gblee, əbə 'mnc, 'inna 'mo-o -a -ni 'wee'a -Köyi. III -A'ba -tta -Lago -ke -a'ba -Köyi Zezii Kliisi -ni 'son -wənna amu "niti 'le vən 'ke amu -pəlv'a bhlubhlua "nyı!

'Pəlv-a 'po-o -Lago 'səsə

IV A -gblee, -Lago -zi -ni'a *Zezii *Kliisi 'mu, -zıgı c nu'a amu "lruli, 'ya dı 'in-i po 'c 'səsə "kəmə. V A 'ye li-c, 'le a -ke Zezii'a "yisisrie 'mu -Lago nu'o amu -zıgı "lruli 'bho 'c -jeyi 'le a yibo'o

'c -ziadı 'le c 'ye amu 'c wənkuə "nyı 'le a-a za'a
'c "dızıgi. **VI** -E -ke dı i -ni'a -kaa 'mu a, 'inne
'mo-o, -a -za'a amu -a'ba -Köyi Zezii Kliisi'a dı
-bodı 'mu a, a 'kpvn -i ti 'le a'ba -pçlu 'zı -ka
-zegeka, **VII** 'le a -ni'e 'c leyinccə wənfuonamu 'le
'bubva 'mu. A 'kpvn -i ti'a dı a, 'kpi *-Lagı'c
Lisaazuzu-u "nyı'a Zezii Kliisi'a nyı 'le vñ 'ke
-Lagı'c lbhu nu, a -see i-bı -zıgi 'mnı'a -lue 'tın
'mu-bı. **VIII** A -gblee, -Lagı'c "bhuo-o 'ye amu 'kpi
"yi -po mu kplokplı 'le a 'ke ε "lru-mu 'le a 'ke
nyni. 'Le, -bho -a'ba -Köyi Zezii Kliisi -ka le-e yi a,
'bho 'mno c, a -see dı "yi-kpe yi. **IX** -Ziadı mo'o,
-Lagı'c "bhuo-o 'la'a amu 'le 'c "yu Zezii Kliisi
'ma-a -a'ba -Köyi 'mno, a -ke c 'ke "yi"sisri, 'c ce
sun. Le c-c "si'a 'nyni 'tın, 'inne c-c nu'o.

*A kpvkpvn ti 'bho *Zezii'a -gligbawcnyi*

X 'An 'lotu'a "nynuu-a, 'in-i 'tmuu'o amu-ε 'le
-a'ba -Köyi *Zezii *Kliisi'a 'nyı 'mu, a yiybhə 'mu
'le 'muciceę -kaa 'bho a'ba 'nynımu tikpa! 'Le
-pçlu -lue -ke -naagi -lue 'tın 'mu a'ba wlu -ni
-lue! **XI** A -gblee, -ε -ke dı 'in-i zi 'i 'mu a, 'lotu'a
"nynuu-a, 'inne 'mo-o, 'bho Kloe'a "jıne "yi nyı
'wlu'o, 'innu -ya'a 'inmu wlu, vñ na, jejee -ni'e-e
'le a'ba 'klumu. **XII** A 'ye li-c, wlu 'in -za'a 'mu,
'ε 'zı 'ka-a: A 'gble-ε'ε 'mu-ε -dadudu, nyvtclu
na 'inmc 'Pçlu'a nyı vñ "du'o. -Lrvu na, Apolçısı
vñ "sri'e "yi, 'le nyvplan -lreę na *'Pieli'a nyı vñ
"du'o. -Yu -sie'a 'bho na, Zezii Kliisi v-bee -mnvv
"sri'e "yi. **XIII** Kpli a -ni'a -laa ti, -bho nyı -gbu
ne ya, ε kcc'c-c -ka Zezii Kliisi 'gble-ε'ε 'mu 'le
c 'ye'a ka "yi-die. C 'gble-ε'ε 'mu-ε'ε? 'Le 'inmc
-ycc'c 'le, 'in 'mε-ε'o 'bho nyvyrilbhaatu "yri a'ba

dı'a? 'Le 'an 'nymı 'mu vñ *batizee -nı'e amu'a?
-Gba!

XIV 'In-ı 'po-o -Lago 'sse -ka 'in -see'a 'le a'ba
"klumu nyɔ batizee, -bho ε -se Klisipusı -ke
Gayusı. **XV** A -gblee, 'mna yibo'o-o nyɔ se 'bhεε ɔ
'ke na, 'an 'nymı 'mu o batizee -nı'o, nu. Nyɔ-ɔ 'ka
'na 'le ε, ɔ se -nı. **XVI** -Aaa, 'in 'mate 'ko-o a! 'In
batizee'e-e Sıtifanı -ke 'ɔ 'bhlegbo'a nyu. 'Bho
nyu 'mnı'a "kpi, -bho 'in po 'bho nyɔ -lrɔɔ, 'in
se ı 'tɔ yibo. **XVII** A 'ye li-ɔ, ε -se nyu'a batizedi
Zezii Kliisi lbho 'inmu -ko. 'In yi-o'o 'in 'ke 'ɔ
"dızıgi 'mu-za. -Bho 'in -ki ı 'mu-uzza a, 'an -za
nyu'a wɔntinmodı 'mu, 'le, -ka ɔ 'me -nı'a 'bho
nyuylbhaatu "yri, 'ε "kpidı -kaa 'plu 'kpa.

Wɔnkuε -ke -naagi 'wlu'a 'le -Lago gbo

XVIII A -gblee, 'le nyu-ı 'me'ε 'bho -Lago'ɔ
"yigbeyi -mnıvu gbo a, *Zezii'a 'memee 'bho
nyuylbhaatu "yri a, 'ε "kpi'a "dızıgi 'mo-o dı-
ı se'a 'kpu 'bhle. 'Le -a-bu 'pu'n'a 'bho -Lago'ɔ
"yigbeyi -bodı a, ı 'bhle-e 'ɔ wɔnkuε 'mu. **XIX** -
Kaa 'ka-a ε 'cnı-ε'ε 'le -Lago'ɔ "bɔgv 'li see:
-Lago na: 'In-ı 'ye-e dılıkpınmı'a dılıkpıen ti-
za -mu, 'le 'in 'ke -naagıbhlemı'a -naagi
trukpa.

XX 'Ka-a ε -nı'e 'mu'a dı, leelę dılıkpınyı'a
dılıkpıen "du'o 'tɔ'ɔ? 'Le leelę *-Lago'ɔ gba'a
yiboyı'a yiboe "du'o 'tɔ'ɔ? 'Le, -nɔɔ -nɛɛ 'li'a dı'a
wɔntinmɔyi, leelę 'ɔ wɔntinmɔɛ "du'o 'tɔ'ɔ? -Ka
'kmı'a dılıkpıen "du'a bhubhuyiti'a le, -Lago -
see ı -kaa -tɔ'ɔ?

XXI A -gblee, 'kmı 'mu'a nyu -ke 'wa dılıkpıen,
lı -Lago -nu -nı'a 'le 'ɔ dılıkpıen 'mu le, vñ 'ye

-l'o 'le vn se o yibo. Un se o yibo'a dı, 'o "bhuo-o po'o -a'ba wlu -jolu gbo 'le -a -za'a 'o "dızıgi. 'O -pəlv -gwε'ε-ε ti 'le 'o "gwlvdu 'mυ, o-c 'pυvn-o nyv-v de 'o "gwli, 'le, -yv -see 'o "gwlide, "dızıgi 'mnı, vn-v 'lı -i bhebhedi. **XXII** A 'ye li-o, kpli v-bv nyv 'mnv -nı'a ti, 'nnı 'ka-a: -Yv 'ma-a *'Zuifv, *wɔnkuli'a dı vn-v zi'o, 'le, -yv 'ma-a "sesinyv, vbu-v 'bɔ'c ti 'le 'wa "bhi'a dılıkpvən 'mυ vn 'ke lı 'muti'wɔn. **XXIII** E -nı'a -kaa a, Zezii *Kliisi nyv 'lbha -nı'a 'bho nyvyrilbhaatu "yri, 'o "dı -a za'a 'mυ. -Bho -a -kı i 'mυ-vza, 'le 'Zuifv 'ke i 'bv'wɔn o, vn-v 'po-o 'ce, 'le, nyv-v -se'a-a 'Zuifv, v-bee -mnvv -bodı a, bhebheli mo'o. **XXIV** A -gblee, nyv -Lagɔ 'la'a vn 'ke 'o nv "du, -v 'wɔcn 'nı a, vn 'bhεε'o nv 'ke 'Zuifv "du 'le vn 'bhεε'o nv 'ke "sesinyv "du, 'le v-bv nyv 'mnv -bodı a, "dızıgi 'mnı -se bhebheli -ko, 'le vbu yibo'o Zezii Kliisi -tɔ'c -Lagɔ'c wɔnkue 'le o 'ye 'o dılıkpvən -tɔ -lrεε. **XXV** A 'ye li-o, ls -bho nyunyu popo'a 'gwlvti-Lagɔ -bodı vn-v 'la'a bhebheli, εbε 'zi-e nyunyu'a dılıkpvən wɔn 'muti. 'Le, -bho vn nv -Lagɔ 'fıvn'e 'mυ-ε, 'o 'mufıvn zi'e nyunyu'a 'mutikukue 'mυ.

XXVI A 'cre a'ba "bhi 'muti, 'lotv'a "nynuu-a, a-bv -Lagɔ 'la'a a 'ke 'o nyv "du, 'le a'ba "klumv, nyv-v kpvn'a dı li 'nɔc 'kmv 'mυ'a nyv'a "yigbeyi, vn se "yi-die. 'Le, nyv-v ku'a wɔn, vn se 'le "yi-die, 'le nyvklıgbı-i 'wlv'a 'bho 'nynımugluuwɔnyi se 'le a'ba "klumv "yi-die -lrεε. **XXVII** A -gblee, nyv 'kmv 'mυ'a nyv -po'a "yriti 'wa 'la'a ls, 'nnı -Lagɔ-c "luo'o 'mυ o-c 'la'a 'o nyv, 'le, nyv-v kpvn'a dı li 'nɔc 'kmv 'mυ'a nyv'a "yigbeyi, o 'ke v dı'n "yi 'lbhaa. 'Nɔc 'kmv 'mυ'a nyv-v se'a wɔnku, 'nnı -Lagɔ 'te'ε 'mυ, 'le,

nyu-υ ku'a wɔn, ɔ 'ke υ dın "yi 'lbhaa. **XXVIII** A -gblee, nyu-υ se'a 'nymi 'bhle 'kmu 'mu'a nyu'a 'la'a le, 'innu -Lago -za'a 'bho, ɔ-ɔ po'o 'nymi "kpi, 'le nyu-υ 'la'a 'wa "bhi -kligbi-ı 'kpa'a 'plu. **XXIX** 'Kla'a kamu'a dı a, 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi nyɔ-ɔ 'ka 'ɔ "bhuo "yi'bheε, ɔ se -ni. **XXX** A 'ye li-ɔ, -Lago nu -ε'o 'le -a -ke Zezii Kliisi 'ye "yi"sisri. ɔ nu -ε'o -lreε 'le Zezii 'ye -amu dılıkpuen -tɔ, 'le ɔ 'ye -amu zetie 'le -a'ba "nyinynidi 'mu. Zezii -lue 'mno'ɔ kamu -a "du'o "yisreεmu 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. 'Le -Lago 'mno'ɔ 'gwlvdı 'mu ɔ -nu -ni'e -amu 'ɔ nyu 'mu. **XXXI** 'Innu 'bhle'e 'nymi'a dı a, ε 'cni-ε'ε 'le -Lago'ɔ "bɔgv 'li na:
-Bho nyɔ 'bɔ ti ɔ 'ke "plin, lızığı -a'ba -Koyi nu 'ɔ 'iruli, ɔ "plin 'ya "se'ε dı!

II

*Zezii *Kliisi'a "dızığı 'Pɔlv-υ za'a 'mu

I A -gblee, 'in yi'a 'le amu gbo -tanyı a, 'lotu'a "nymuu-a, 'le 'in -ni'a amu *Zezii *Kliisi'a "kpidı'a "dızığı -bodı 'muzanamu, 'in -see 'an "bhuo'a wɔntinmɔε -ke 'an "bhuo'a dılıkpuen 'mu -zi -ni 'le 'in 'ke amu dı -bodı 'mu-za 'le 'in 'ke amu dı -kpvn. **II** A 'ye li-ɔ, -da 'in yi'a 'le amu gbo a, 'in -see le -lreε'ε dı zi, -bho ε -se Zezii Kliisi'a "dızığı'a "se'ε 'kpi 'an -pɔlv -gwe'ε ti 'le 'in 'ye i amu -tɔ. 'ɔ 'mɛmɛε 'bho nyvyrilbhaatu "yri'a "kpidı 'in tri'e -jje 'mu ti. **III** -Da 'in -ni'a 'le a'ba 'klumu, 'in se 'kpi 'mu'bhle 'le -sianyi 'lbha'a 'inmu tenyi 'le 'in-i titre'ε li. **IV** 'Bho 'mno -lreεke a, 'in 'ka amu -Lago'ɔ wlu -tɔ ɔ, ε -se 'kmu 'mu'a nyu'a dılıkpuen 'mu, 'in -tɔ ni amu -ko

'le 'in 'ke amu dı -kpvn. *-Lagɔ'c Lisaazuzu'a wɔnkuε'ε "yri'a 'bı-ı 'wlu'a, 'inne -tɔ'c amu, lı 'in -tɔ'c amu, ı 'nu-o -ziadı. **V** 'Ka-a ı -ni'e 'mu'a dı a, a de'e Zezii "gwli: ε -se nyunyɔnaagi-ı nu 'ɛ lbhvtu -ko. -Lagɔ'c wɔnkuε mo'o.

Dılıkpvuen-ε 'wlu'a 'le -Lagɔ gbo

VI A -gblee, -bho 'in -ka wlu a, a-bu nyu-v ku'a "yriti 'bho -Lagɔ'c -jeyi, -ka ε "du'a dılıkpvunwlu, a-bu yibo ne'o. ε -se 'nɔc 'kmv 'mu'a dılıkpvuen 'ε nyuklğıgbı 'pεε'ε 'mu -ye'ε -gwle'a gbɔsɔnamu -mnees -ko. **VII** A 'ye li-ɔ, dılıkpvuen -ke 'mu 'mna-a za nı'a dı 'mu, ε-ε 'mo-o -ye 'wlu'a 'le -Lagɔ gbo, 'le, -ka 'ɔ 'nyñi 'bhe'ε "yi 'le yaku 'li 'le -abu 'ke 'le 'ɔ "troli -ni, -a'ba 'nyñi 'ke "yi'bhe -lrεε. -Da 'kmv -see'a tiyi ke see, ɔ 'nu-o ε 'ke -kaa 'mu-nı, 'le, 'ɔ "yu'a "kpidı nyu se 'ka yibo 'le -nɔc 'mne ti, ɔ 'ye ı -amu -tɔ 'traamu. **VIII** Kın, -ziadı mo'o. 'Nɔc 'kmv 'mu'a 'bhlikpiyowlı "we -see ı 'mvti'wɔn. 'ε dı, -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisi -ke 'nyñi-ı 'bhe'ε "yi, vñ 'lbha -ni 'nɔ 'bho nyvyrilbhaatu "yri 'le ɔ 'ye 'me. -Bho vñ yibo ni 'ki, vñ -see ı -nu yi. **IX** A 'ye li-ɔ, le -Lagɔ nu'a, -ε -ke wlu-u 'cnı-ε'ε 'le -Lagɔ'c "bɔgu 'li gvɔgɔ'o. ε na:

Nyu-v -kma'a -Lagɔ'c dı, "yrilinmöli ɔ de'a 'bho ti 'wa dı, le "yri -see'a 'ye, -lokui -see'a 'bu'wɔn, nyɔ -lue 'tın'a -naagi -see'a "kpi'kpa, ı -zi'e-e 'ya 'wee.

X A -gblee, -a-bu de'a Zezii "gwli, ı-bı dı 'mni, -Lagɔ -yi -ni'e-e *'ɔ Lisaazuzu 'mu 'le ɔ 'ye ı -amu -tɔ.

-Ziaka a, -Lagɔ'c Lisaazuzu-u 'nyma-a lı 'wee 'mu, 'le, -Lagɔ'c "bhuo'a -pɔlv'a gugluzɔti, ɔ nyñi

'ε 'mv. **XI** A 'ye li-ɔ, 'le nyunu gbo a, -ka nyɔ se 'ɔ -bonyunuɔ'ɔ 'limvudı yibo -bho ε -se 'ɔ "bhuo -ni -lue 'tın, 'ka-a ε -ni'o -Lago -bodi -lrεε. 'ɔ Lisaazuzu'a "se-ε yibo'o 'ɔ dı. **XII** A -gblee, -abu -yu de'a Zezii "gwli, -Zuzu -ye -abu 'bhle'a, ε -se 'kmv 'mv'a ne -ko. -Lago'ɔ Lisaazuzu 'wlu 'ɔ gbo, ne cnuu, 'ɔ mo'o. 'ɔ "bhuo-o "nyı 'ɔ -amu, 'le, "nitiwonnalı ɔ-ɔ "nyı'a -amu, -a 'ke i 'muti'wɔn. **XIII** A 'ye li-ɔ, i-bı dı -a za'a 'mv, -bho -a -ka nyı Zezii'a "dızıgı 'mnı -bodi 'mv-vza, ε -see nyunu'a -naagi 'mv 'wlu. Wlu -a za'a 'mv a, -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mv i-i 'wlu'o, 'le, nyu-v 'bhle'a 'ɔ Lisaazuzu 'mnc 'mv, i-bı -ziadı 'mnı-i -sɔ'ɔ -Lago gbo, -a zıza 'nı gbo v -bodi.

XIV A -gblee, nyɔ-ɔ se'a -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mv 'bhle, -Lago'ɔ -ziadı 'wlu'a ɔ-bo -Zuzu 'mnc 'mv, 'ɔ nı wɔn 'ɔ. ɔ-ɔ 'lı -i bhebheli se'a 'kpv 'bhle 'le ɔ se 'bhεε ɔ 'ke i 'muti'wɔn, -ekedımaa, -bho Lisaazuzu se -inmv -kpa a, -a'a 'wın i 'muti. **XV** 'Le nyɔ-ɔ 'bhle'a -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mv, ɔ yibo'o-o "nyinynile -ke "yrilimcole'ε -zızagbıı, nyɔ-ɔ se 'ɔ 'mv 'bhle, ɔ se 'bhεε ɔ 'ke ɔ -cɔ-ɔ nyɔtu 'mnc 'muti'wɔn 'le ɔ 'ke ɔ 'muti'cre. **XVI** 'Ka-a i wε 'ε "yiti 'le -Lago'ɔ 'bɔgv 'li:

Yɔɔ yibo'o -a'ba -Kɔyi'a 'gwlvudı 'le ɔ 'ke ɔ "dı 'mv "du'a?

A -gblee, -a-bu 'bhle'a -Lago'ɔ Lisaazuzu 'mv, -ka Zezii Kliisi popo'a 'gwlvuti, 'ka-a -abu popo'o 'gwlvuti -lrεε.

III

*Nyu 'wee'a "gwlideε'ε 'kpv 'mo-o *Zezii*

I 'Le 'mna -bodı a, 'lotu'a "nynuu-a, -da 'in -ni'a amu dı -bodı 'mužanamu, 'in 'bç 'ko-o ti, nyu-ı ku'a "yriti 'bho -Lagçeyi, 'in 'ke amu 'wa nyu'a ka kpın, 'le 'ε lətu se 'bhəε ε 'ke -nu-ε. Nyu-ı 'kpa'a 'bho *Zezii'a -jeyi -lreeka nyunyɔnaagi "yi'a 'mu, 'wa ka 'in kpın'o amu. **II** A 'ye li-ɔ, nyunyɔnaagi 'mne -ni'e-e amu 'mu. 'E dı, 'an -tötöwlu 'mu li 'in -za'a 'mu, ı kɔkɔɔ'c "yubluu'a lilile, 'le, wlu -ye -ke nyunyɔzegε'lilile gugɔ'c "yiti, 'in -see amu ı -bodı 'mu-za. 'Le, -bho 'in -za 'kı amu 'ya wlutu -bodı 'mu a, a -see ı wɔnyi'bheε yi. A 'bhle'e -bhla nyunyɔnaagi 'mni 'mu-ε, "yri -ke "yi a -ni'a -laa, a -see ı 'bheε ke. **III** -Ekedımaa, a'ba "bhi'a nyunyɔnaagi - 'purple-e amu "kpi. 'Inne -ya'a "muñynı 'bho a'ba "klumu, 'le a-a je'o. Nyunyɔnaagi "yi-e amu 'mu -ziaka. Kpli a -ni'a ti, ı -ke nyu-ı se'a *-Lagçɔ Lisaazuzu 'mu'bhe'a ni gugɔ'o. **IV** A -gblee, -bho a'ba nyɔ -ka, 'Polu'a nyɔ 'in "du'o, 'le, -bho -lrɔɔ -ka, Apolɔsi 'in "sri'e "yi, nu a, "nyinyninaagi a-a po'o.

V Leelə 'mo-o Apolɔsi'a? Leelə 'mna "du'a? - Lagçɔ'c lbhvzemu -a -ni 'son "du'o. -Bho a 'ye -amu li, -a'ba lbhv se gugɔ. 'Kri ɔ "nyi'a -amu -a -nu -ni'a 'ɔ lbhv ti -lue -lue, 'le ε 'mu a -de -ni'e Zezii "gwli. **VI** A -gblee, -ka 'in -za'a -Lagçɔ'c wlu amu -bodı 'mu, le -ke ε gugɔ'c "yiti, ε kɔkɔɔ'c -ka lloyi gba'a ka li'a 'yo. 'An "yizalbhu 'in nu'a 'le a'ba "klumu, 'ka-a ε -ni'o. 'Le, -ye Apolɔsi nu'a -lrəε 'le a'ba "klumu, ε kɔkɔɔ'c -ka nyɔ -yi 'i "ni "kiponamu. -Lagçɔ'c "bhuo-o nynia 'nε "yi, 'le, -ka li'a 'yo me'ε 'le i-i 'bheε ε "yi, 'ka-a a -ni'e 'bhuanamu 'le a 'ke "yritiku 'bho 'ɔ -jeyi. **VII** E

-ni'a -kaa 'mu-o, nyɔ-c gba'a lı -ke nyɔ-c po 'i 'ni "ni
 "kpi 'bhεε'o. -Lago -yu nu 'ɛ 'le i-i me'ɛ ε, 'nuñi,
 'bhε'ɛ "yi, -c -zi nu'o. **VIII** A 'ye li-o, ligbayi -ke 'ya
 "nikpipoyi -ni 'son 'bhεε'o, -lrɔɔ se 'ɔ -bonyunyɔ
 -zi. 'Ka-a ε -ni'o 'bho -Lago'ɔ lbhv'a damu -lrεε.
 'In -ke Apolɔsi 'bhεε'o, 'le, -Lago 'bhε'ɛ "yi, ɔ -
 zi'e -amu 'mu. 'Bho 'ɛ lemu, lbhv nyɔ"o nyɔ-c
 nu'a 'bho 'ɔ -jeyi, ɔ -ni -lue 'tın, 'nuñi 'bhle'e 'ya
 -zizagbi, 'le ɔ 'ke u -zegε "lrulinu. **IX** A -gblee,
 -abu 'mo-o -Lago'ɔ lbhvzemu "sisri'a "yi 'le -a -
 ke ɔ-c bhete'e lbhvzesu -lue gbo. A-bee -mnvuv
 kɔkɔɔ'c ɔ-c nyɔ-c 'c'cnyɔ -kpaa ɔ-c nu'a lbhv 'mu. 'Ka-a
 -Lago-c nu'o amu lbhv 'mu.

A -ke nyɔ-c -budu ɔ -ni'a ponamu gulgɔ'c-c "yiti
 -lrεε. 'Ka-a -Lago-c nu'o amu lbhv 'mu "bhalrεε.
X A 'ye li-o, -Lago "nyi-e 'inmu wɔnkuε 'le 'in
 'ye 'ɔ lbhv wɔn"du 'le amu gbo. Lbhv 'mne,
 'in-i nu 'ɛ ε, 'in kɔkɔɔ'c-c -budupoyi'a -zegεenɔ
 yibo'a 'ɛ 'kpv'a glupoka. 'In nu -ɛ'o -ka -zegεka
 'le -lrɔɔ 'ye yi ɔ 'ye ε "yi-nynia. Nyu-v kpa'a
 'ɛ "yinyrialbhv "yi a, vñ "du 'wa "bhi'a dı gba
 'mu, 'le vñ 'ke ε nu -ka -zegεka. **XI** A -gblee,
 -ka nyɔ-c po'a -budu'a 'kpv glu, 'ka-a -Lago nu'o
 Zezii *Klisı 'ɔ lbhv'a 'kpv 'mu. ɔbɔ 'mno -ni -lue
 'tın, 'innɔ -a'ba "gwlidee -de'e "yi. **XII** A 'ye li-o,
 'bho -budu'a 'kpv 'mne "kpi nyu'a -dadudu-u
 "du'o 'bho. -Lrvv-v "du-o 'bho 'nynibhleneti, 'le
 -lrvv-v "du'o 'bho 'nynibhlesıkpi, -lrvv-v "du'o
 'bho tu, 'le -lrvv-v "du'o 'bho -sukui. 'Ka-a ε -ni'o
 'bho -Lago'ɔ -jeyi -lrεε. **XIII** A -gblee, 'bho -a'ba -
 Kɔyi Zezii'a leyinɔc "yi a, lbhv nyɔ"o nyɔ nu'a a,
 'bho-o ε-ε 'ye "piemu 'kpa -ni mu. -Ekedımaa,
 -ka ne-ε sin'a lε, 'le, lε-ε -sɔ'c ti -ke lε-ε -see'a ti-sɔ,

nyə-cə 'ye 'i li a, 'ka-a -Lago-cə 'ye nyə'cə "yigləlbhv
-nu mu, 'le, -bho ε "du "yrilinməlbhv, -bho ε "du
"nyinynilbhv, ə 'ke ε "piemə po. **XIV** A 'ye li-ə,
lbhv nyunyə-cə nu'a 'bho -Lago-cə -jeyi, -bho ε -see
gbə-sə-cə-ka nyə'cə popobudu -see'a sin.
'C nyətu -Lago-cə nu'o -zəgə "lruli. **XV** 'Le nyə'cə
nunvəlbhv 'ke gbə-sə 'bho -Lago-cə "yigbeyi a, ə-cə
'bə-cə -zəgə 'mne 'mu. 'C "bhuo-o 'ke 'pvn. -Ka
nyə'cə 'e ne wən 'mu 'le ə -see'a 'məs, ə li 'wee
'ye'a sin a, 'ka-a 'cə 'pvnpuan 'mne -ni'o.

XVI A-bee -mnvə se yibo -Lago-cə -dena a "du'o
'le 'cə Lisaazuzu -ni'e amu 'mu? **XVII** A -gblee, nyə'cə
gba'a -Lago-cə -dena ya, -Lago-cə 'yo-cə 'kleyeeə
"kpi, -ekedımaa, 'cə "yigledena mo'o, 'le abu "du
ε'o.

XVIII A 'ye li-ə, 'le a'ba "klumə, nyə'cə "maa 'cə
"bhuo dı "yrili -le! -Bho ə na ə 'kpvn-o dı li
'kmv 'mu'a nyə'a ka, ε-be dılıkpvəen 'mne, ə "tayi
ne "yiti, 'le, dılıkpvəenzəgə 'kmv 'mu'a nyə 'mnu
'la'a bhebhəli se'a 'kpv 'bhle, ə kpvn 'ε 'kpa
ti 'le ə 'ke dılıkpvənyizeğə "du. **XIX** -Ekedımaa,
'nəcə 'kmv 'mu'a dılıkpvəen se 'kpv 'bhle 'bho -Lago-cə
"yigbeyi. 'E dı ε 'cnı-ε'ε 'le 'cə "bəgvə 'li na:
'Le dılıkpvənmv 'a "bhi'a 'srəwlu 'mu, 'le-e ə-cə
kpvn nu'o.

XX 'Le ε 'cnı-ε'ε 'le 'cə "bəgvə 'a 'fətə -lrəs gbo na:
Dılıkpvənmv 'a 'gwlvtipopoli, -ka ə "du'a bhebhəli,
-a'ba -Köyi -Lago yibo ni-o'o.

XXI 'Lotv'a "nynuu-a, 'ka-a ə -ni'e 'mu'a dı a,
nyə'cə 'plin, 'cə po 'cə -bonyunyə 'mu -le! A de "gwli na a 'bhle-e
li 'wee. **XXII-XXIII** -E -ke dı 'in 'le'ε -kaa, 'inne 'mo-o,
Zezii Kliisi 'ma-a li 'wee'a -Köyi, -Lago 'bhle

ɔ'o, 'le abu -ke ɔbɔ 'mno "sisri'e "yi. 'E dı, 'inmɔ 'Pɔlv-e, Apolɔsı -ke 'Piɛl, abu 'bhle'e -amu -lrεε. 'Le 'kmv'a "bhuoka o, -nɔɔ -ke 'li -a -ni'a, 'e li o, -yi 'ye'a 'le nyaka -yi mu o, tiniɛ -ke 'memee, 'ya 'wee-e 'mo-o a'ba li -lrεε.

IV

**Zezii *Kliisi'a -dalbhomu'a "kpidı*

I 'Ka-a ı -ni'e 'mu'a dı a, -a-bu 'ma-a *Zezii *Kliisi'a -dalbhomu, nyu yibo'o na 'ɔ lbhvzemu -a "du'o. -Lagɔ'ɔ "yu'a -ziadı "zize'a "yi -tanyı, ɔ po'a "piemu 'traamu, ɔ -tbha 'ni-i -amu -a 'ke ı-bı "dızıgi 'mnı nyu -tɔ. II ɔ "dızıgi'a -zazalbhı 'mne ɔ -tbha'a -amu, le-ɛ -sie'a 'bho ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ -amu 'mu ti, 'inne 'mo-o, -a "du nyu-υ 'sreε'ɛ "yi, "yri kpvn'a ti 'bho 'ɔ -jeyi. III 'Le 'mna gbo a, a-bee 'ke 'inmu dı "yikpa 'le -lrıvu 'ke 'inmu -zigle -tu, 'ya -fanu'a 'lbha 'inmu. 'Le 'gwlu -see 'inmu 'gı -za, 'le ε -se 'in 'bhuo 'ke 'an "yisreεdi -za -ko -lrεε. IV A -gblee, "nyinynile -sie'a 'in 'mu, 'an 'ye ε li. -Mnεε -see na 'inmɔ 'sreε'ɛ "yi nu. -A'ba -Kɔyi Zezii Kliisi -ni -lue, 'inno 'ke 'an -zigle tu. ε -se 'an -bonyunɔ -ko. V 'Inne 'bhle'e 'nyını'a dı a, 'in-i nu'o a'ba "tutra li, a'ba kpa a -bonyunɔ dı "yi -le! A -de ti, -nɔɔ -Lagɔ "du'a a, a 'ke ε wɔn-fuo! 'Bho 'mno, 'bho-o -a'ba -Kɔyi Zezii-i 'ye le -yi -ni mu, 'le, li-i "zize'a "yi, ɔ 'ke ı "piemu tipo. 'Ya litu -ni'e-e 'traamu 'le -kuyre 'mu. Nyunu'a 'gwlu tipopodı -ni'a 'le 'wa -pɔlv gbo, ɔ-ɔ 'ye -i "piemu ti-po -mu -lrεε. 'Bho 'mno ɔ, nyɔ'ɔ "bhuo'a "yiglεlbhı ɔ nu'a dı ɔ-ɔ 'ye ɔ -zεge "lruli -nu mu -lue -lue. -Ka -in nu'a a, 'ka-a ɔ 'ke -bha.

VI 'Lotu'a "nynuu-a, a'ba "bhi'a dı 'ın -za'a 'ın -ke Apolosı'a "kpidı 'mu 'le a 'ke 'le 'ya 'mu le 'cian -ni. 'Le amu -bodı, le 'mna-a 'bo'c ti a, 'inne 'mo-o, -ka ı 'cnı-ε'ε 'le -Lagı'c "bogu 'li, a 'ke -kaa -jolvzegə "yi -na. -Bho a nu -kaa, "lemnı a -see nyı -lue 'mu'te yi, a -see -mnıc le 'la yi 'le a 'ke -lrıc "yi"pli. **VII** -Inmı nu'a -ın 'bhı-ε "yi -ın -zi'e-e nyı -lrıvı, leele -ın "du'a? Leele -ın 'bhı'e 'le -Lagı -see -inmı "nyı'a? 'Innı "nyı 'ı 'tı -inmı'a dı a, -a'a "du 'ya dı, -a'a "plin -le! -In -see ı -a'a "bhıuo'a 'mutikukue 'mu 'ye -ni.

VIII Un! -Ooo! A-bee -mnıvı na 'kı a se le 'mu-bo 'bho -Lagı'c "yigbeyi o, 'bho 'c -jeyi a na 'kı 'c "nitiwunnası -ni'e-e amu "kpi tenı, abu na 'kı nyıklıgbı a "du 'ko'a! -Waaa, -a-bı -yıvı a, -a -se -klıgbı -ko. -Bho abu "du -klıgbı -ziaka a, ε -nmı'c 'ko-o "yrılı 'bho -Lagı'c "yigbeyi. 'Le, a 'ke 'kı -kaa -ni a, "lemnı, -a-bı 'c -dalbhomı-v "du 'ko-o -klıgbı -lrıe. **IX** A -gblee, -a-bı 'ma-a Zezii Kliisi'a -dalbhomı a, 'le 'mna-a'a -naagı 'mu, -Lagı "luo'o -amu 'mu-ε, 'le, 'bı-ı se'a 'nyı 'bhı -ε -zi'a 'bı 'wee a, ı 'ye -amu 'bho "du. 'E dı -a koc'c -jiekomı vı 'ka nyı 'wee a "yigbeyi 'lbha -ni. 'Inne 'mo-o, nyı-vı -de'a sıasıaa'a -kpıeε wıon 'mu ti 'le -v "du'a 'yrayralı 'bho nyunu -ke -Lagı gbo'a -dalbhomı'a "yigbeyi, 'wa nyıtu -a "du'o. **X** A 'ye li-ı, Zezii Kliisi'a 'nyı -a 'bhı'e "kpi'a dı, nyı'a 'la'a -amu le. A-bee -mnıvı gbo a, a na 'kı a-bı 'mo-o dılikpıvımu 'bho 'c -jeyi. -Abu a, nyı na 'kı -abu se wıonku. 'Le a-bee -mnıvı na 'kı abu 'ku-o wıon, 'le a se -kaa -ni. U-bı nyı 'mnı'a 'la -abu le, 'le a-bee -mnıvı-v nyı'o vıon-v "du'o 'bho amu-ε. **XI** A -gblee, "yı -ke "yi -a -ni'a -laa, -abu-

υ sia 'nɪ-e 'mʊ -ke "nitu wɔn 'mʊ, 'le -a se le ku li 'bhle. Un-υ 'kla-a -amu nyanı 'mʊ 'le -a 'yeye'e ti. **XII** A 'ye li-ɔ, -a 'nʊ-o lbhv 'mɛmɛka 'le -a li'o. -Bho nyʊ po -amu "jreenynı 'mʊ, -a 'po-o 'wa dɪ *-Lagɔ wɔn gbo 'le ɔ 'ke υ "niti-wʊnna. -Bho nyʊ kla -amu nyanı 'mʊ, -a'ba -nyna nu ka. **XIII** -Bho nyʊ "si -amu 'nynı "nyinynika, -abʊ-υ 'pɛ-ɛ wlu ti 'le υ -bodi. -Ka -nyanı -nɪ'a a, 'ka-a -a -nɪ'o 'bho 'wa "yigbeyi. -A kɔɔ'c-ɔ -jiemusiemu, -bho -υ 'mɛ 'le υn se'a dɪ "kpi'bhle -lreɛɛ. 'Ka-a -a -nɪ'o 'bho 'wa "yigbeyi.

XIV 'An dɪkmayreeti-a, a -gblee, li 'ɪn-ɪ 'cnɪ'a -daa a, ε -se 'in 'ke amu dɪn "yi 'lbhaa'a dɪ -ko. 'In 'ke amu "dɪ 'mʊ "du mo'o. **XV** 'In-ɪ 'tmʊv'o amu-ε, -bho koo a 'bhle -tɔmu'a gbugbuzε ε, 'le υn -ka amu Zezii Kliisi'a -jolu gbo-o po a, a'ba -tita -mnɔɔ 'ke -lue 'tun -nɪ mo'o. 'Inmɔ 'mo-o a'ba -tita, -ɛkedimaa, 'inmɔ -za'a amu Zezii Kliisi'a "dizigɪ -bodi 'mʊ -tanyɪ 'le a 'ye ɔ "gwlide 'le a 'ye 'bho 'ɔ -jeyi 'kpa. **XVI** A'ba -tita 'in "du'a dɪ a, 'in-ɪ bhade'e amu li, a -za 'an kpli "selɪ. **XVII** 'Ka-a 'in-ɪ 'bɔ'c ti a 'ke nu'a dɪ a, 'in-ɪ 'ye Timotee 'le amu gbo -lbho mʊ, 'le, kpli 'in -nɪ'a ti 'bho Zezii Kliisi'a -jeyi, ɔ 'ke i amu -tɔ "bhalrɛɛ. 'An -tɔtɔlɪ 'mni, 'inni 'in-ɪ tɔ'c Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyʊ-υ -nɪ'a -da 'wee. Timotee -mnɔɔ, ɔ-ɔ 'mo-o 'an Dɪkmalagɔjeyi'a "yu 'le "yri kpʊn 'ɔ ti 'bho -Lagɔ'c -jeyi.

XVIII A -gblee, 'in yibo'o-o na 'le a'ba "klumv'a nyʊtɔlv-υ 'bhɛɛ-ɛ 'wa "bhi "yi, -ɛkedimaa, υbv na 'in -see 'tɔ 'le amu gbo ti "si yi. **XIX** 'In-ɪ 'tmʊv'o amu-ε, 'in-ɪ yi'e 'le-ɛ, 'le, -bho i "du -a'ba -Kɔyi'a 'gwlvdi a, 'an yiyingɔ -see 'mʊ-te yi. 'Le, -bho

'in nyni 'le a, nyu-υ 'bhεε'ε 'wa "bhi "yi, -bho -Lagɔ'c wɔnkuε -ni nu 'mu -ziaka, 'in 'ke ı 'ye 'le 'in 'ke ı "yrili-gwε. 'In -see 'wa wɔnyiti'a wlū 'nyni 'si'a! **XX** -ε -ke dı 'in-i zi 'i 'mu a, 'inne 'mo-o -Lagɔ'c nyu'a -kɔkɔc -ke wɔnkuε -na'o. ε -se wɔnmuwlu'a "se -ko. **XXI** -Bho 'in yi a, leele a 'bɔ'c ti 'in 'ke amu -bodi nu'a? 'In yi 'le 'in 'ke amu -glaka kpun a'ba kplisasui'a dı-ae -ale 'le 'an nyunyu'a dıkmεs -ke -pɔlvipεs 'mu 'in yi, 'in 'ke amu "dı 'mu "du? Leele a 'bɔ'c ti 'in 'ke amu -bodi nu'a?

V

*'Bho *Zezii'a -glıgbawɔnyi "nyinynidi se'a 'bho ti-nmɔ'*

I A -gblee, nyu na 'le a'ba "klumu a-a 'lila-a "bhi 'mu 'bhlece. Lε, nyu-υ se'a -Lagɔ yibo, 'wa nu a, 'inne a-a nu'o. 'Inne 'mo-o, 'in 'wɔn-c'bɔ 'le a'ba "klumu'a -lue -ke 'c -tita'a 'nync-c "du-o "bha. **II** "Nyinynidi -ke 'mu a -ni'a a, ε -nmɔ 'ko-o "yrili a 'ke 'ya dı "vi 'le ε se -kaa 'mu-ni 'le a-a li'e 'ya 'bvbua! Nyɔ-c nu'a 'ε "nyinynidıtū, a -zɔ c 'le a'ba "klumu 'le a -ke c -kaa 'tɔ "sra -lue 'mu-plε. **III** A 'ye li-c, 'le 'mna gbo a, 'in -te'ε-ε amu gbo. ε -ni'a -kaa 'mu a, 'an -pɔlv 'wla-a amu "yi ti, 'le, nyɔ-c nu'a "nyinynidi, 'in cɔ 'c wɔn "kpiti see. - Ka -bho 'in -ni 'ka 'bho, -ka 'in 'ke 'ka amu -bodi 'mu-za, 'ka-a 'in nu'o. **IV-V** 'In-i 'tmuu'o amu-ε, a 'gbuu "lru 'le 'an -pɔlv 'ke amu "yiti'wla 'le - a'ba -Kɔyi *Zezii'a "bhuo'a wɔnkuε 'ke 'bho -a'ba "klumu -ni. 'Bho 'mnu c, 'le 'c 'nyni 'mu, 'bhoo a 'ke 'c nyɔtu kwa gbo -za -ni 'le "nyinynidi'a tiyayi *Sataan'a kwa 'mu 'le c 'ke 'c *'bhlvku 'kle

"du, 'le, 'bho -a'ba -Koyi Zezii'a leyinco "yi, 'o
"bhuo 'ke 'pvn 'bho -Lago'c "yigbeyi.

VI A -gblee, leedi a-a 'bhεε'ε a'ba "bhi "yi'a?
'Kla se "yrili-nmo! "Nna -nεε -ε na: "Flo'c
"buubuuuletoope-e "buu n'i'e li tenyi, a se 'na
yibo? A 'ye li-ɔ, -ka -lue 'mno 'ka-a "nyinynidi'a
-toope gbe 'bhεε'ε 'ke nyu'a -dadudu gbugbluo
'bho -Lago'c -jeyi. **VII** 'Inne 'bhle'e 'nymi'a dı a -
za 'bho a'ba 'nynimu "nyinynidi 'le a 'ke pepe
-n'i -ka faliinilre se'a "flo'c "buubuuule gbo'btle.
-Ziaka -Lago zetie'e amu 'mu-ε 'le a'ba "nyinynidi
'mu see 'le a -n'i'e pepe, -ekedimaa, Zezii *Kliisi
'mε-o'o -a'ba dı. A -gblee, *'bhlahhlεgbuda -a-bu
*'Zuifu-υ za'a *'sraga 'mu 'le -a "du'a *'Paakt'a
go, 'c "yitigvugolε ε "du'o. **VIII** 'Ka-a ε -n'i'e
'mu'a dı -a'ba tinε'ε kle nu -Lago 'tu 'le -a 'ke
'buubua li "kɔmu, -a 'ke "yisrεemυ "du 'le -a 'ke
"nyinynidi "we kwa gbo -za -ka, -bho 'Zuifu "we
-ka 'wa 'Paakt'a go-ɔ "du, 'wa li'a *'flo'c 'bhle'a
"buubuuule gbo.

IX 'An "bɔgvu 'in po'a amu -jeyi -tanyi, 'in na:
Nyv-υ 'la'a "bhi "bhlece, a'ba -ke 'wa zizi 'mu -le!
X A -gblee, dı 'in -za'a -laa 'mu, 'in -see nyv-υ se'a
-Lago yibo 'nymi "si. Nyv-υ 'la'a "bhi "bhlece o,
-yu kpvn'a sate'ε "kpa ti 'le vñ-υ "yri'a o, nyv-υ -
ke -pɔlv-υ kpvn'a li -lrui ti 'le ε-ε zi'a -Lago 'mu 'le
i-i "luo'a 'c 'b1 'mu o, v-bu nyv 'mnv, 'innu -die'e
'co 'kmv 'mu "yi. -Bho ε "du nyɔ 'ke 'wa 'wee
"lrugbe 'le o -ke vñ -see 'muzizi yi a, "lemnui a'ba
"bhi 'ke 'nɔɔ 'kmv 'mu jra mo'o! **XI** Di 'in -za'a
'mu, Zezii'a nyv 'in "si'e 'nymi. -Bho nyɔ 'bhle
Zezii'a -gligbanyni "kpi, 'le "bhileee "bhlece 'ke
o zi o, o 'ke sate'ε "kpa ti ku o, 'le bhubhuli -lrui

'mnı 'ke 'bı 'mı'"luo 'le 'ɔ -pɔlʊ gbo 'le ı 'ke -Lago
 'mı-zı o, 'le ɔ -ka nyı 'nyrı-ı "si "nyinynika o,
 nmɔ -kɔ ɔ bla -zi o, 'le ɔ -ka "yri o, a'ba -ke 'ɔ zizi
 'mı -le! A'ba -ke 'ɔ nyɔtu'a "bhuo'a -li -nı -dalue
 -le -lrɛɛ! XII-XIII A 'ye li-ɔ, nyı-v -se'a-a Zezii'a -
 glıgbawɔnyi'a nyı, 'mna 'ke v -zigle -tu a, ε -se
 'an lbhv -ko. -Lago 'ke ε nu 'le ɔ 'ke v dı -kpvn.
 Lε 'mna 'ka amu -bodı 'mı-za a, 'inne 'mo-o, a
 -tu Zezii'a nyı -zigle, a 'cru v 'mvtı 'le vı 'ke 'le
 "nyinynidi 'mı -nı a, a po v "da! -Ka -Lago'ɔ wlu
 'le'ε ε, a nu -kaa! Nyɔ-ɔ nu'a "nyinynidi 'le a'ba
 'klumv, a -zɔ ɔ 'le!

VI

**Zezii'a nyı'a 'nyinymı'a dı se 'bho "sesinyı'a
 "yigbeyi -tunıka -ni*

I A -gblee, a-bv 'ma-a *Zezii'a nyı, 'le a'ba
 'klumv'a nyı 'son 'ke dı 'nyinymı 'bhle 'le, nyı-
 v se'a -Lago yibo, leedı 'wa -lue-e "kla nı'e 'ɔ -
 Bozezii'a nyɔ 'bho 'wa "yigbeyi 'le vı-v tu ı'a?
 'Kla se "yrili-nmɔ. Lε a 'ka nu, 'inne 'mo-o a'ba
 "bhi'a -lue tu ı 'le ɔ 'ke ı jra. II -A-bv 'ma-a Zezii'a
 -nu, -ka -a 'ye'a 'kmı -zigle -tu mı, a se ı yibo?
 'Le ε -nı'a -kaa 'mı 'le, 'plıplı zugle 'kpa'a 'le a'ba
 'klumv ti, leedı a se 'ya tutua 'bhɛɛ'ε? III 'Le
 'bhalrɛɛ, nyı-v 'bhle'a wɔnkue 'le yaku "yi -ke
 'le yaku 'li, -ka -a-bv 'ye 'v -zigle -tu mı, a'ba "bhi
 se ı yibo? 'Le, ε -nı'a -kaa 'mı 'le, 'nɔɔ 'kmı
 'mı'a lı-ı zi'a a, leedı abv se 'bhɛɛ a 'ke ı tu'a?
 IV A -gblee, 'bho Zezii'a -glıgbawɔnyi, "sesinyı se
 'bho 'nyrı 'bhle. -Bho a'ba "klumv'a nyı 'bhle dı

'nynim̥u 'le, u-bu nyu 'mnu, 'innu 'ke i tu'a? **V** 'In-i 'tmu' o amu-e, i 'mo-o dindı! 'Le a'ba "klumu, -naagıbhleyi 'ka a'ba -zige tu, o se 'le -ni? **V** E se -klaa ti-nm̥o 'le ny̥o 'ke 'o -Bozezii'a ny̥o "kla 'le o 'ke "sesinyu'a "bhuo'a "yigbeyi-i "kla -ni -lreε.

VII A 'ye li-o, a-bu Zezii'a nyu 'ke di 'nynim̥u 'bhle, 'le ε 'ke a'ba 'lotu'a "yu'a 'bho "sesinyu "yigbeyi'a "klanıe "kpi bhla, -mnεε -nyni'e-e "yrili. -Bho ny̥o "yri amu, 'le "bhalrεε, -bho o nu amu "nyinynile -lreε "lruli, a se 'bhεε a 'ke "gwli-ku 'le a 'ke 'o di "yriti-po? **VIII** 'Le a'ba nu 'ε! A 'ye li-o, 'bho 'ε lemu a, a'ba "bhi-i 'nu-o nyu "nyinynidı "lruli 'le a-a "yri u'o. 'Le u-bu nyu 'mnu "du'o a -Bozezii'a nyu -lreε 'le a -ke uñ -ple'ε 'bho -jolu -lue "yi!

IX A'ba "bhi -bodi 'le, 'le -Lago'o nyu'a "klumu, -ka "nyinynidı'a nñmu se'a 'le 'bı 'bhle 'le o -see 'u -zegε "lruli-nu yi, a se i yibo 'maae? A'ba "maa a'ba "bhi di "yrili -le! A yibo na, nyu "bhileεε zi'a-e, kɔkuibhlemu-e nyu-u 'ye'a -yranyñobha -ke nyukpasi-i nñnu'a 'nyo 'mu a, 'le -Lago'o nyu o -kɔ'o "klumu, 'wa nyutu se 'le 'bı 'bhle 'le o -see u -zegε "lruli-nu yi -lreε. **X** Nyu-u 'mu'a "yri 'bho uñ -bonyunu'a lı "kpi-e, -yu "yri'a-e, -yu "luo'a nyu'a lı 'mu -glaka-e, nyu nm̥o -zi'a bla -ke nyu-u "si'a uñ -bonyunu 'nymi "nyinynika, nyu -Lago -kɔ'o "klumu, 'wa nyutu se 'le 'bı 'bhle 'le o -see u -zegε "lruli-nu yi -lreε. **XI** A -gblee, 'kla-a a'ba "klumu'a nyutolu -ni'o -benyi 'le uñ-u nu'o "nyinynikpli 'mni -zoo. 'Le 'traamu 'tɔ o, -Lago -a bubɔ'o, o zetie'e amu-e 'le a'ba "nyinynidı 'mu 'le i 'ye 'bho 'o "yigbeyi ti-gwe, 'le o 'ye amu "yisreεemu 'mu nu 'bho 'o "yigbeyi, 'le o 'ye amu

kpo -ce 'o nyu'a kamu. 'Ya lbhutu -nu-e'o 'le -a'ba -Koyi Zezii *Kliisi'a 'nymi 'mu, -ekedimaa, a -ke o "sisri'e-e "yi 'le *-Lago'c Lisaazuzu -ni'e amu 'mu.

A ple "bhileee "bhlece li 'le a'ba tini 'ke - Lago'c 'nymi "yi'bheee

XII A -gblee, a'ba "klumu'a nyotolu na: 'In 'bheee'o 'in 'ke li 'wee nu. Kin, -ziadi mo'o. E -ni'a -kaa 'mu a, 'ya 'wee se nvnva "yiti-nmo. 'In 'bheee'o 'in 'ke li 'wee nu -kpiun-o, -yi 'ka 'inmu 'geyie 'mu kpvn, 'in-i 'ple -i li. XIII A-a 'nu-o na -lrees, -Lago 'nu-o lilih le 'le i 'ke 'le -nigblaa 'limu mu. O -ya'a-a nyunyo ti 'le 'o -nigblaa 'ke lili e 'ye -lrees. Kin, -ziadi mo'o. 'Le 'wi -lrees 'li -Lago-o 'ye-e 'ya 'wee ti-za -mu. -E -ni'a -kaa 'mu a, -ye 'ma-a nyunyo'c ku a, -a'ba -Koyi 'mno -see ε ti-ya "bhileee "bhlece'ε di. E -ni'e-e ti -a'ba -Koyi 'mno'c 'nymi'a "yibheee'ε di 'le o-o "du 'ε "yrili. XIV A 'ye li-o, -Lago'c wɔnkuε 'mu o -za'a -a'ba -Koyi *Zezii glu 'le 'memu'a "klumu 'le o 'ye ti-ni -lrees. 'Le ε-be wɔnkuε -lue 'mne 'mu, -a -ke -a'ba *'phluku 'me'ε ε, o-o 'ye -amu glu -za mu -lrees 'le o 'ke -amu tinielre "nyi.

XV A -gblee, -ka a'ba "bhi -ke Zezii *Kliisi "sisri'a "yi 'le, a se i yibo 'maae? E -nmo'c-o -kaa ti, 'le, nyɔ'c ku-u 'ma-a 'o le, nyɔ 'mno 'ke ε 'mu"luo 'le o 'ke ε "wluku 'mu-yi'a? -Gbaan! 'E letu se nuka -ni! XVI Nyɔ-o -ke "wlinynaakpu-v zizi'a 'mu, un -ni 'son "du-o nyɔ -lue, a se i yibo? A -gblee, ε 'cni-ε'ε-ε 'le -Lago'bəgv 'li na nyu-v nu'a -kaa a, un "du-o nyɔ -lue 'bho 'o "yigbeyi. XVII Nyɔ -yo "tayi'a 'o "bhuo "yiti 'le o

-ke -a'ba -Köyi Zezii 'ke "yi"sisri a, o -ke o -ni 'son kpukpvn'o-o ti 'le -pəlv -lue 'mu.

XVIII 'Ka-a i -ni'e 'mu'a dı a, 'lotv'a "nynuu-a, a ple "bhılees "bhlece li! -ekedımaa, "nyinynidi -lrıı nyunyɔ-c nu'a a, ibı-ı 'te-e 'o ku gbo. -Yı 'ma-a "bhıyees, nyunyɔ'c "bhuo'a ku 'e letu-u nu 'e "lruli. **XIX** Abu-a'a "bhi -bodı 'le, -ka a'ba ku "du'a *-Lagɔ'c Lisaazuzu'a -dena 'le o -ni'a amu 'mu, a se i yibo 'maae? 'Innɔ -Lagɔ -see amu "nyı? -Ka a se'a a'ba "bhi 'bhle, 'le -Lagɔ "du'a a'ba 'bhleyi, a se i yibo 'maae? **XX** -Ka nyɔ-c de'a "yikmupelv'a 'bhlebhlele, 'ka-a 'o "yu Zezii'a 'məməe zetie'e amu 'le a'ba "nyinynidi 'mu, 'le, -Lagɔ -bodı, ε-be "yikmupelv'a 'bhlebhlele'ε -ka a -ni'o. 'E dı 'tɔ o, a "nyı o a'ba "bhi -jeyi 'le a'ba nvnvdı 'ke 'o 'nyı "yi'bhees, a -kaa "bhılees "bhlece wɔn'kpa.

VII

Kpukpree'ε "kpidi

I A -gblee, 'lotv'a "nynuu-a, a'ba "bəgv a po'a 'nmv -jeyi, dı a dede'a 'nmv ti 'le 'e 'li 'bho 'nyı -ke nyimie'ε kpukpree'ε "kpi a, 'traamv 'n-ı "du 'ı wlu "kpi: 'In na ε -nmɔ'c-c "yrili nyɔ 'ke nyıfa 'mu-sie 'le o 'ke "yikpvn. **II** I -ni'a 'tɔ -kaa 'mu-c, "bhılees "bhlece 'kpna-o'o. 'E dı, le nyɔ -nmɔ'c "yiti, 'inne 'mo-o nyɔ'o nyɔ 'ke 'c "bhuo'a 'nyı "yi-gla 'le 'nyaaakpv 'ke 'wa "bhuo'a nyimie "yi-gla -lręe, 'le 'wa nyvtu'a -pəlv -kaa "bhıyees "yi'kpa. **III** Le nyukpasu 'ka 'o 'nyı -bodı nu, o nu ε! 'E 'kpv 'mo-o, nyukpasu pa 'c 'nyı gbo. 'Le 'nyaaakpv gbo a, -ka -lue 'mnɔ o, 'ka-a vñ 'ke 'wa nyimie -bodı nu -lręe.

'Wa "jni 'wa nyimie -le! **IV** A 'ye li-č, 'nynaakpı se wlu 'bhle 'bho 'wa "bhuo "kpi. 'Wa nyimie 'bhle v'o; 'le nyukpasu se wlu 'bhle 'bho 'č "bhuo "kpi -lreč, 'č 'nynč-č -ko nč'o. **V** 'In-č 'tmuň'o amu-č, nyukpasu -ke 'č 'nynč -ni 'son, 'mutiwanwčečen -ni 'le 'wa -budu 'zč. -Bho a 'ke 'bho 'wı -za 'le a 'ke *-Lago wɔn gbo po a, "lemnı a -ni 'son 'bhęč wlu 'mu, ε-bęč -ččo 'mne ti 'le a -kaa -dalue ti-de, a 'ke "yikpın. -Lagowąngboponoč a -za'a 'bho, 'le ε 'ke zi a, -ka a -ni 'son nıni -kaa "yrili, a yi -kaa le! -Bho ε -se -mneč ε, 'le a 'bhęč'o a 'ke a'ba "bhi'a wɔnyibhęčč "yi"dedre 'le a 'ke "nyinynidi'a tiyayi *Sataan'a tidınlı wɔn'kpa.

VI Di 'in-č za'a -laa 'mu, ε -se -nmıč kpuň amu -ko, 'in-č 'de -ε amu "yigbeyi ti. **VII** 'Le 'mna gbo -ziaka a, 'in 'bęč-č ti -ka 'in ku'a nyıfa'a 'kpa "yi, nyu 'wee 'ke -kaa -ni. 'Le 'ε lętu -see 'bhęč yi, -ekedımaa, nyč'o nyč'č "yiglečkpi -Lago-č "nyt'a -amu, i -ni'e-e 'ya ga "yi -lue -lue.

VIII A 'ye li-č, nyıfamı -ke -dıgbanyňukpakpı -bodi 'in-č wı 'č "yiti, ε -nmıč-č "yrili a 'ke tawɔn -ce 'le a 'ke ti-de 'an ka. **IX** ε -ni'a -kaa 'mu a, -bho a se a'ba "bhi wɔnyi'bhęčč, "lemnı, nyukpasu kpa 'nynč 'le 'nynaakpı 'ke nyimie kpa. -Ekedımaa, kpuňkpeč -nmıč-č "yrili, 'le ε 'ye -poču'a 'litisisien -zi.

X Wlu -ye 'in-č kč'č 'bho 'traamu 'tč č, 'bho Zezii'a nyu-v kpuňkpa'a "kpi 'in-č "du ε'o. Wlu 'mne -see 'an "bhuo 'mu 'wlu, -a'ba -Köyi'a wlu mo'o. ε se -kaa ti-nmıč 'le 'nynaakpı -ke 'wa nyimie 'ke "yrilisusč. **XI** 'Le 'wa "bhuo'a 'gwlıdı 'mu vń 'ke č li-sč č, "lemnı, vń -sie 'tč -kaa, 'wa "ti nynalre -le! -Bho ε -se -mneč ε, vń 'bč ti vń

-ke ɔ 'ke -ybhe -lreeka. 'Le nyukpasu gbo, ε se -kaa ti-nmo ɔ 'le ɔ 'ke 'ɔ 'nync 'kwla-za -lrεε.

XII 'Le kpukpamu -lrυυ -bodi a, 'in 'tmυυ'o amυ-ε -lrεε. 'An "bhuo'a wlu mo'o, ε -se -a'ba -Kɔyi'a ne -ko. 'In na: 'Le *Zezii *Kliisi 'mnɔ'c nyɔ 'ke 'nync 'bhle, -bho υn -see Zezii 'mnɔ "gwlide a, -bho υn 'ybha ɔ -ke υn 'ke ti-de "kɔmu a, ɔ -ke υn -de ti! 'ɔ -zv v 'kwla -le! **XIII** -Ka -lue 'mnɔ, nyɔ-ɔ se'a Zezii "gwlide, -bho Zezii 'mnɔ'c -glgbawɔnyi'a "yunynaakpu 'ke 'ɔ nyɔtu kpa a, -bho ɔ 'bɔ ti ɔ -ke υn 'ke ti-de "kɔmu a, υbυ-a'a -so no li -le -lrεε! **XIV** A -gblee, Zezii'a -glgbawɔnyi'a "yunynaakpu'a kamυ 'wa nyimiɛ 'mnɔ-ɔ "kɔɔ'c -Lagɔ gbo. 'Le, nyukpasu 'ma-a Zezii'a -nɔ, 'ɔ kamυ, 'ɔ 'nync-ɔ -see'a Zezii "gwlide, υn-υ "kɔɔ'c -Lagɔ gbo -lrεε. 'Wa -lue "du-o Zezii'a nyɔ dι, "yreeti υn 'wlu'a a, υn se -Lagɔ gbo-te. -Bho ε -se 'kι -mnɛɛ ε, nyυ-υ se'a -Lagɔ yibo, -ka υn -nι'a a, 'ka-a 'wa "yreeti -nι 'ko'o. **XV** A 'ye li-ɔ, -Lagɔ 'la'a amυ-ε, 'le a 'ke 'le -pɔlυ'a bhlubhlua 'li ti-de. 'Inne 'bhle'e 'nyñi'a dι, nyɔ-ɔ -see'a Zezii "gwlide, 'le ε 'ke nyukpasu "du 'le ε 'ke 'nyynaakpu "du, -bho υn na, υbυ-υ 'ya-a "yrilisusɔɛ, nu a, ε -nυ-ε! A'ba 'lotυ'a "nynuu'a -lue -yɔ ε "sri'a "yi, ɔ -flɔ'c-ɔ "yi, ɔ 'ke i 'wɔɔn. **XVI** A -gblee, le-ε 'bhle'a 'nyñi -ε -ke dι a'ba nyɔ -see'a "yrilisusɔɛ 'wɔɔn yi a, 'inne 'mo-o, 'le abυ 'mu a'ba nyimiɛ 'ke -yi -nι 'le ɔ 'ke 'pυn 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi maa? A se yibo. 'Le -inmu 'mu, 'le-e -a'a 'nync 'ke -yi -nι 'le υn 'ke 'pυn 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi maa? -In se yibo.

Kpli -in -nι'a ti-ɔ, 'le -Lagɔ 'ye'a -inmu 'la, -de

ne 'mu ti

XVII Dı 'in -za'a -laa 'mu, -bho ε -se -mnəεε ε, lə
 'in-i tɔ'c *Zezii'a -glıgbıwənyi'a nyu-ə -nı'a -da
 'wee, a nu -kaa! 'In-i 'nu-o na: Nyɔ -a'ba -Kɔyi
 'la'a, 'le ɔ 'ke 'ɔ nɔ "du, -da ɔ 'la -nı 'nɔ ɔ, kpli
 ɔ -nı'a ti, 'ɔ nyotu -sie -kaa! -A'ba -Kɔyi 'mnɔ,
 'ɛ ɔ -bodı. **XVIII** A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ mu'a
 *klɛ 'mu 'le -Lago 'ye 'ɔ 'la a, -mnɔɔ -de -kaa ti!
 'Le nyɔ -lrɔɔ -yo'ɔ mu'a klɛ 'mu 'le -Lago 'ye 'ɔ
 'la a, -mnɔɔ -de 'na ti -lrɛɛ! **XIX** A -gblee, -bho nyɔ
 mu klɛ 'mu o, -bho ɔ -see klɛ 'mu mu o, 'ɛ -nyna
 nyɔ ka. Le-ɛ 'ma-a -zɛgɛ, 'inne 'mo-o, nyɔ -kpvn
 -Lago'ɔ gba "yi. **XX** 'In-i 'tmuu'o amu-ɛ, -ka nyɔ
 -nı'a 'le -Lago 'ye 'ɔ 'la a, ɔ -de -kaa ti! **XXI** -Da -
 Lago 'ka -mnɔɔ 'la a, 'geyikpaan -ı'n "du'a? -A'a
 "du 'ɛ dı -a'a -na -tɔɔ ti -le! 'Le, -bho "yiflɔjolv
 kati wɔn 'le -ı'n 'ke "kpiti-flɔ ɔ, nu ε! **XXII** A 'ye
 li-ɔ, nyɔ-ɔ 'ma-a 'geyikpaan 'le -a'ba -Kɔyi *Zezii
 *Kliisi 'ke -ınmu 'la 'le -ı'n 'ke 'ɔ nɔ "du a, ɔ 'nu-
 o -ınmu "yiflɔyi 'mu 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. 'Bho
 'mnɔ -lrɛɛ ε, -yo -flɔ'ɔ "kpiti 'le ɔ 'ke ɔ 'la a, -mnɔɔ
 "du-o 'ɔ 'geyikpaan, ɔ -ke ɔ 'ke "yi" sisri. **XXIII** A
 -gblee, -ka nyɔ-ɔ de'a "yikmupelv'a 'bhlebhlelɛ,
 'ka-a -Lago'ɔ "yu Zezii 'mnɔ'ɔ 'məməεε zetie'e
 amu 'le a'ba "nyinynidi 'mu, 'le, -Lago -bodı, ε-
 be "yikmupelv'a 'bhlebhlelɛ'ɛ -ka a -nı'o. 'C nyu
 a "du'o. 'ɛ dı a -bonyunu'a -zi amu wɔn -le!
XXIV Lotv'a "nynuu-a, 'in-i 'tmuu'o amu-ɛ, kpli
 nyɔ"o nyɔ -nı'a ti 'le -Lago 'ye 'ɔ 'la, ɔ -de 'le ε
 'mu ti. -Lago -nı'e 'bho-ɛ ɔ 'ke ɔ -kpa.

Nyifamv -ke -dıgbanynukpakpi'a "kpidi

XXV A 'ye li-ɔ, nyukpasi -see'a -bhla 'nync̩ kpa ke -ke 'nyñkpakpi-ı -see'a -bhla nyna "ti ke, 'bho 'wa 'kpi a, -a'-ba -Kɔyi *Zezii'a wlu 'in 'ka amu -bodi 'mu-za, 'in -see ε 'ye, 'le 'mna-a "du'o 'bho 'an wlu. 'An wlu 'mne, a po i -lokui, -ekedimaa, 'ɔ 'sana 'mu 'in "du'o "yisrεeyi!

XXVI "Yikmunco -a -ni'a 'li'a dı, 'in na: Nyu-υ ku'a nyifa'a 'kpa "yi, υn -de ne 'li ti! **XXVII** -Mncc̩o 'bhle-e 'nync̩? -In -ke 'wa cice "yi -le! Nyifayi -in "du'a? -Sie -kaa! -A'a kpa 'nync̩ -le! **XXVIII** I -ni'a -kaa 'mu-ɔ, -bho nyukpasudraa kpa 'nync̩, ɔ -see "nyinynidi nu. 'Le 'nynaakpudraa 'ke nyna "ti a, υn -see "nyinynidi nu -lreε. ε -ni'a -kaa 'mu a, a yibo na nyu-υ kpukpa'a a, -gluuwɔnyi'a siasiaalı'a -dadudu-u 'bhlu -υ wɔn 'komu. 'Mna -see ti'bɔ a 'ke i wɔn'kpa'a dı 'in nu'o a -sie nyifa 'mu.

XXIX 'Lotu'a "nynuu-a, 'in-i 'tmuu'o amu-ε, -a'-ba -nɔɔ-ɔ -sie'a 'bho, ε se "yiti-te. 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dı, -ε 'nyaa'a -zian, nyɔ-ɔ 'bhle'a 'nync̩, 'ɔ "tayi 'ɔ 'bhuo "yiti, 'ɔ -vuo 'le 'wa "yisridi'a "se gbo -le! ɔ zi -Lagolbhı'a dı -lreε! **XXX** Le 'in-i tɔ'ɔ amu da -lreε, 'inne 'mo-o, nyu-υ -ni'a "vinamu, 'wa po 'ε "lru -gbeke -le! Un kuku 'muti, υn 'ke -Lagolbhı nu -ka nyɔ se'a ka "vinamu -ni. Nyu-υ -ni'a 'le 'bubua 'li, 'wa "tayi 'wa "bhi "yiti, 'ε 'piple nu "kpi -le! Un nu -Lagolbhı! Nyu-υ 'bhle'a lı, 'wa "du 'wa dedelı'a dı, 'wa -tbhe -Lagolbhı "kpi -le! Un nu ε! **XXXI** A 'ye li-ɔ, 'in-i 'tmuu'o amu-ε, 'kmu a-a 'ye'a -laa li, ε -ni'e-e tigwənamu. Nyu-υ nu ni'a 'ε lı lbhu -υ 'ye 'ni "wlili ti, 'wa -pɔlv'a kpvn i ti -le!

XXXII 'Le 'mna gbo a, 'in -see ti'bɔ 'le a 'ke 'le

'gwlutipopoε'ε -kpeε'ε wən 'mə -nı. Nyɔ -yɔ 'ma-a nyifayi a, ɔ-ɔ 'zi-e -a'ba -Kɔyi'a lbhu'a dı 'le ɔ-ɔ nu ε'o, 'le ɔ 'bɔ'ɔ ti 'ɔ dı 'ke ɔ 'tu nu. **XXXIII** 'Le -yo 'ma-a 'nynobhleyi a, 'nɔɔ 'kmə 'mə'a lı ɔ-ɔ zi'e gbo; 'le 'ya 'mə ɔ-ɔ 'bɔ'ɔ nı'e ɔ 'nynɔ'ɔ 'tunudı ti. 'Le ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -Lagɔ 'tu nu -lreε. **XXXIV** 'ɛ dı 'ɔ -pɔlu 'gble-ε'ε 'mə! -Ka -lue 'mno 'ka-a, 'nynaakpu-v "ti'a nyna -ke -yu se'a nyɔ "yi -tbhe'ε nuunuđı se le -lue 'mə-nı. -Yu se'a nyimie 'bhle a, -a'ba -Kɔyi'a 'tunudı 'wa -pɔlu 'wla'a "yiti, 'le un 'ke 'ɔ nyu "du "fia 'wee. 'Le -yu "ti'a nyna a, 'nɔɔ 'kmə 'mə'a lı, 'nnı 'wa -pɔlu 'wla'a "yiti. 'Le 'ya 'mə un-v 'bɔ nı'e 'wa nyimie'ε 'tunudı ti.

XXXV 'Le 'mna gbo a, ε -se 'in 'ke amu -pɔlu li'kpikple'a dı 'in-i wlu 'na -ko, a'ba "bhi'a -zegε'ε dı mo'o. Le 'in-i 'bɔ'ɔ amu 'mə ti, 'inne 'mo-o, 'le a'ba -pɔlu'a klε ti, a 'ke 'bho -a'ba -Kɔyi'a -jeyi -na -ka -zegεka. **XXXVI** A -gblee, 'bho wɔnkpipobha'aa ḶFa 7 36 Σ 'bheε'ε, nyɔ-ɔ kpa'a 'ɔ "yu nyna, ε 'ke 'ɔ dı "du -lreε.draa -ke 'ɔ "bha 'bheε wlu 'mə 'le un 'ke "yicice, un -se 'tɔ-ɔ 'bhi -ko. 'Le nyukpasu 'ke 'gwlutipopo -lreε na, -bho ɔ -see 'ɔ "bha kpa, -ka ε se 'v -bodu "yrili-nmɔ, ɔ yibo nı-o'o, 'le -bho ɔ "si 'bho, 'le ɔ 'ke yibo -bho un -see kpukpa, -zvın 'nynaakpu-v 'bhle'a 'le un-v "ti'a nyna, -bho un zi i li, ε se "yrili-nmɔ'ɔ dı, -bho un kpukpa a, 'ka -nmɔ'ɔ "yrili. -Bho ɔ popo -kaa 'gwluti, 'ɛ dı, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti, un kpukpa -kaa! -Mnεε -se "nyinynidı -ko. **XXXVII** 'Le "bhalreεke a, -bho nyukpasudraa ce 'ɔ "bha wɔn "kpiti na un -see kpukpa yi, 'le, -bho 'ɔ -pɔlu -see 'kɔlu 'le 'ɛ "kpi, 'le, -bho nyɔ -see nu na 'wa kpukpa -le, nu

a, 'le, -bho ɔ 'bhεε ɔ 'ke 'ɔ "bhuo wɔnyi'bheε 'le ɔ -see wlu -gbaa 'mu -za a, ɔ "du 'ɛ dɪ, -bho ʊn cɪcɛ "yi a, -zεgε ɔbɔ nʊ'o -lreɛɛ. **XXXVIII** 'ɛ dɪ, 'in-i 'tmʊv'ɔ amʊ-ɛ, -bho nyɔ -ke 'ɔ "bha kpukpa a, ɛ -nmɔɔ'ɔ-ɔ "yrili, 'le, -bho ɔ -see ʊ kpa a, ɔ nʊ'o -zεgε tenyi.

XXXIX A 'ye li-ɔ, gbɔmubhɔɔwlu 'in-i sie'a 'bho, 'inne 'ka-a: -Bho 'nynaakpu'a nyimie -nɪ ti a, ʊn se "yi-flɔ ʊn 'ke nyimie -lrcɔɔ kpa. -Bho 'wa nyimie 'me 'ya a, "lemnii, ʊn -flɔ'ɔ-ɔ "yi! Nyɔ 'wa -pɔlv 'bɔ'ɔ ti, ʊn kpɔ ɔ! Ε -nɪ'a -kaa 'mu a, nyimiɛlre ʊn-ʊ 'ye'a -kpa mu a, ɔ "du Zezii'a -gligbaωnyi'a nyɔ. **XL** 'Le, -ka ʊn -nɪ'a, ʊn 'ke -kaa -sie, -bho ʊn -see nyimiɛlre kpa a, ʊn-ʊ 'ye-e ti-wa -mu -ka -zεgεka, 'le ε 'ke 'wa nynatiɛɛ 'mu-zı. Wlu 'in -za'a -laa amʊ -bodi 'mu a, 'ka-a 'in-i popo'ɔ 'gwłuti 'le 'in yibo'ɔ na 'in 'bhle-e *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'mu -lreɛɛ! 'ɛ dɪ a po 'an wlu -lokui!

VIII

*Nmi nyu -za -nɪ'a kɔkui 'sraga 'mu, *Zezii'a nyu 'bhεε'ɔ ʊn 'ke ε li'a?*

¹ A -gblee, dɪ a dede'a 'inmu ti -lreɛɛ 'bho kɔkui'a 'sraganmi'a damu, 'inni 'in-i "du'o "kpi. A na: Nyɔ 'bhεε'ɔ ɔ 'ke ε li'a? 'Ya damu 'in na: A-a 'la-a a'ba "bhi lεyriyibomu 'bho -Lagɔ'ɔ -ziadı'a damu, 'le a-a nʊ'o na, -ka a 'ka nʊ 'bho 'ɔ -jeyi a, a yibo ne-o'o. -Ziadı mo'o. Ε -nɪ'a -kaa 'mu a, -bho nyu'a dɪkmɛɛ se amʊ 'mu -nɪ, le a-a yibo'a, ε-ɛ 'po-o amʊ "je'ɛ "yibhεɛɛ -pɔlv gbo. Nyu'a dɪkmɛɛ, 'inne nʊ ε'o 'le Zezii'a nyu-ʊ mu'o nya

'bho -Lagojeyi. **II** A 'ye li-ɔ, nyɔ-ɔ nu'a ɔbə yibo'o-o -Lago'ɔ -ziadı 'le ɔ 'ye nyu -lruu -zi a, 'ɔ nyɔtu -see -bhla -Lago yibo ke -ka -zegəka. **III** ɛ -nı'a -kaa 'mu a, nyɔ-ɔ'ɔ 'bhəɛɛ'ɛ 'ɔ "bhuo "yi, 'le ɔ 'ke -Lago'ɔ dı -kma a, -Lago na 'ɔ nyɔ ɔ "du'o.

IV -Ye 'ma-a kɔkui'a 'sraganmi'a lilia'a "kpidı a, 'ın na: -A'ba "bhi yibo'o-o na, kɔku 'ka nyɔ'ɔ 'wı 'bhle, ɛ se -nı. Bhebhəle mo'o. -Bho ɛ -se -Lago -nı -lue 'tın, 'inno 'bhle'e nyɔ'ɔ 'wı. **V** -Ziadı mo'o, lı'a -dadudu-u -nı'e 'le yaku "yi -ke 'nɔc 'bhlučpa "kpi, 'inni nyu-υ 'la'a 'wa -lago, ʊn-υ bvbɔ'o, 'le ı 'bhle'e wɔnkuę 'bho 'v "kpi. **VI** ɛ -nı'a -kaa 'mu a, -a-bu tbha'a *Zezii gbo, -a yibo'o-o 'wee na, -a'ba -tıtä -Lago -nı'e-e -lue, 'inno -ya'a lı 'wee ti. ɔbɔ 'mnɔ, 'cnno -ya'a -amu ti -a 'ke 'ɔ nyu "du. A yibo'o-o -lrəɛ Zezii *Kliisi 'mu -Lago -zi -nı'o 'le ɔ 'ye lı 'wee ti-ya 'le ɔ 'ye -amu tiniełre "nyı. ɔ -nı -lue 'tın, 'inno 'mo-o -a'ba -kɔyi.

VII 'Ka-a ɛ -nı'e 'mu. ɛ -nı'a -kaa 'mu-ɔ, Zezii'a nyutɔlv -see -bhla 'ya lıtú'a "kpidı 'muti'wɔn ke. ʊn -see "yritiku ke 'bho 'ɔ -jeyi'a dı a, -bho ʊn -ka kɔkui'a 'sraganmi-i li a, 'le v gbo ɛ kɔkɔ'ɔ -ka ʊn-υ bvbɔ'ɔ -bhla ı-bı kɔkuisva 'mnı, 'le 'wa -pɔlv gbo ʊn-υ nu'o, -bho ʊn li ɛ, ʊn-υ 'nu-o "nyinynidı 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. **VIII** A -gblee, -Lago'ɔ "du liliɛ'ɛ dı, nyɔ'ɔ dı'a -nya nɔ li, 'le 'ɛ nu 'ɔ 'tu -lrəɛ. -Bho -ıñ li ɛ o, 'ɛ -nyni le wɔn. -Bho -ıñ -see ɛ li o, 'ɛ nmaze le -lrəɛ.

IX 'ɛ dı a 'bhəɛɛ'ɔ a 'ke le"o le li. ɛ -nı'a -kaa 'mu a, a "du a'ba "bhi'a dı gba 'mu, nyu-υ -ke a'ba "gwlideɛ se'a 'mu'bheɛ -v -ke -ne 'fıñ'a 'mu, ʊn -kaa a'ba dı "du ʊn -kaa "nyinynidı 'mu 'kpa. **X-XI** 'ɛ dı'a kpɛ -lue 'ka-a: Nyɔ-ɔ -ke

"gwlideeſ 'fūn'a 'mu, 'le -o -ke -pəlu gbo nu'a, -bho nyɔ li kɔkui'a 'sraganmi, o 'nu-o "nyinynidı 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'le, -inmɔ nu'a -in yibo'o-o -Lagɔ -ziaka, 'lemoni, -bho -in mu 'le kɔkui'a bvbobudu 'li 'le -in 'ke 'ya 'sraganmi li a, 'ε -nyna -inmu ka, -bho -a'a -polu gbo nu -kaa, 'le o 'ke ε -inmu wɔn "yi 'yee 'le kɔkui'a bvbobudu 'mne 'li a, 'ε letu 'bhεε'ε ε 'ke o "maa, 'le, le-ε 'ma-a "nyinynidı o -bodi a, o 'ke ε nu 'le -a'a dı ɔbɔ 'ke li -lreε. -A'a 'lotu'a "yu -ke dı Zezii Kliisi 'me'ε ε, -bho -a'a nvnvdı 'mnı "maa no o, ε se "yrili-nmɔ. [XII](#) A 'ye li-ɔ, 'lotu'a "nynuu -ke "gwlideeſ 'fūn'a 'mu, -bho -in -see 'wa dı gba 'mu "du 'le -a'a nvnvdı 'ke 'wa -pəlu gbidiwlu -za a, 'ε "nyinynidıtı, Zezii Kliisi -in nu 'ε "lruli -lreε. [XIII](#) 'Inne 'bhle'e 'nynı'a dı, -bho ε "du liliεfɔfu'a dı 'an 'lotu'a "yu 'ke "nyinynidı 'mu 'kpa a, 'lemoni, ε -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'in 'ke 'ε liliεtu'a dı 'bhɔ 'le 'in -kɔɔ o "nyinynidı 'mu po.

IX

*Kpli 'in -ni'a ti 'le a'ba "klumu, a popo -kaa
'gwlvti*

[I](#) 'Lotu'a "nynuu-a, -ka nyu 'bɔ'ɔ ti vñ 'ke 'an nvnvlbhu "tı li"du a, 'in 'wın -i 'bɔ. 'E dı 'in-i "du 'i "kpi. -Mnı 'le, 'in se 'bhεε 'in 'ke li 'wee nu? A -na nı -tɔɔ ti! 'Inmɔ 'Pəlu -see -a'ba -Kɔyi *Zezii 'ye 'le 'in -see *'ɔ -dalbhoyi "du 'maae? 'Le, 'an lbhu 'in nu'a, ε -se 'ε dı a "du 'ɔ nyu -ko? [II](#) -Ka 'in "du'a Zezii'a -dalbhoyi, -bho nyu -lruu -see

'wɔn vñ 'ke i "yiyibo, a-bee -mnvv yibo nñ-o'o, -ekedimaa, lbhv 'in nu'a 'le a'ba "klumv 'le a 'ye'a Zezii "gwlide, a 'ye'a 'ɔ nyv "du a, 'inne -tɔ ne'o.

III A -gblee, nyv-ɔ 'bɔ'ɔ ti vñ 'ke 'an nuñvlbhv "ti li"du, dì 'in-i zu 'v -bodi 'mv, 'inni mo'o.

IV -A'ba -Kɔyi Zezii'a -dalbhomv -lrvv, -v nu'a 'ɔ lbhv, -ka vñ-ɔ nu'a, 'in 'bhɛɛ 'ko-o'o 'in 'ke -kaa nu -ke! 'Le 'an nu ε'o. -Bho 'in -ka 'ɔ lbhv 'le a'ba "klumv-v nu a, 'mna se lilili'a 'yeka -ni -lreɛ?

V *Pielı -ke -a'ba -Kɔyi Zezii'a -dalbhomv -lrvv, vñ -ke Zezii 'mno'ɔ "bhuo'a lenynuubv "we, -da vñ-ɔ kpa'a Zezii'a "dızıgi gwłɔ "kpiti, vñ 'bhle-e 'nync kli -lue -lue. -Bho 'mna 'bɔ 'kì -kaa ti, 'in se 'bhɛɛ 'in 'ke -kaa 'lotu'a "yu -lue kpa 'le 'mna -ke vñ 'ke gwłɛ "yitiple -lreɛ? **VI** "Lemnui 'le, 'mna -ke Banabaası -nì 'sɔn, -abu-a'a "se ε -ce'ε li 'le, -bho -a -ka Zezii'a lbhv-v nu 'le a'ba "klumv 'le -a 'ke ku ce 'le -a 'ke li'a?

VII A 'wɔn-ɔ -bhla kpe -lue 'bɔ na nyɔ-ɔ 'mu-o "sroja 'mu 'le ɔ 'ye 'le -ni 'ɔ "bhuo'a svı 'mu'a? Nɔ-ɔ -ke yi "du'o -kpaa 'le, -ɔ'ɔ -za'a 'bho, -ɔ'ɔ li'a? Nɔ-ɔ -ke yi 'bhle'e -bhliigbvñ 'le -ɔ'ɔ 'na 'ya nyitani'a?

VIII Dì 'in-i za'a -laa 'mu, i -see 'an "se 'mu 'wlv. I 'cnı-ε'ε-ε 'le *-Lago'ɔ gbawlu'a "bɔgv 'li -lreɛ.

IX A -gblee, i-bi gba -Lago "nyı'a *Moyiizi 'ɔ nyv'a dì, -kaa 'ka-a ε 'cnı-ε'ε 'le 'ya "bɔgv 'li:

-Bhlii-i susɔ'ɔ lilili, nyɔ'ɔ -po ne kpɔn wɔnyi -le! -Bho -Lago po 'ε gbawlutu 'le, "lemnui, nmi'a "se ɔ 'ke "yrili"du, 'ε dì ma'a? -Gba! **X** -Ale, -a-bu 'ma-a 'ɔ lbhvñmu, ɔ 'ke -amu "yrili"du -lreɛ'ε dì ma'a? Kun! -A'ba -zegɛ'ε dì ɔ 'le'ε 'na. 'E dì 'in-i nu'o: Nyɔ-ɔ "du'a -kpaalbhv wɔn-e, -yɔ gwɛ

'ε "yi-e, -bho ὑn de "gwli ὑn-υ 'ye-e lilile, 'ka-a -nmɔ'ɔ "yrili. **XI** A 'ye li-ɔ, Zezii *Kliisi'a "dızıgi -a za'a amu -bodi 'mu, i kɔkɔɔ'ɔ-ɔ -ka nyɔ -lo'a lı 'bho -kpaa 'mu. -Ka nyɔ-ɔ za'a 'bho -kpaa 'mu 'le ɔ-ɔ li'a, -ka -lue 'mno ɔ, lbhu -a ny'a 'le a'ba "klumu 'le a 'ye'a -zege 'ye, -bho -a yi amu -bodi 'le -a 'ke ny na a "nyi -amu lilia, ny 'le, "nyinynile -a ny'a? **XII** A -gblee, Zezii Kliisi'a "dızıgi'a -zamu -lrubu-υ 'nu-o 'le a'ba "klumu lbhu, 'le ὑn na a "nyi υ lilia 'le a 'ye 'i 'wɔɔn. Ε -ni'a 'tɔ -kaa 'mu 'le, -a-bu -zi 'i amu -bodi 'mu -tanyi, leelę 'bhle'e 'nyni 'le -abu -see ε -nyi yi'a? 'Le -a -see ε ny. -Bho -a -ka i-bi Zezii'a "dızıgi 'mni 'mu-υza 'le a'ba "klumu, -a sıa-o'o tenyi 'le -a ce'ε ku -a 'ke li. Nyu -kaa ny na -a 'bɔ ni 'ne-ε mɔni ti'a dı -a ny'o -kaa, 'le 'ɔ wlu -kaa 'plu 'kpa.

XIII A 'ye li-ɔ, a'ba "bhi yibo'o-o -ziaka, -da nyɔ-ɔ ny'a lbhu, 'bho-o 'ɔ lilile-ε 'wlu'o. 'Ε dı, *-Lagɔ'ɔ bvbɔbhlegbo -ni'a Zelizalɛɛmu, nyu-υ ny'a 'le lbhu, 'le-e ὑn-υ li'o. *-Lagɔ'ɔ 'sragazamu -lrεɛ, lı nyu-υ yu 'υ ὑn 'ke *'sraga -za, 'ya nmi'a -da ὑn-υ za'a 'wa lilili. **XIV** -Ka -lue 'mno'ɔ dı, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi ny'o na, nyu-υ 'kpa'a 'ɔ "dızıgi'a -zazalbhı "yi, nyu ὑn-υ tɔ'ɔ, 'wa lilile 'wlu υ 'mu!

XV 'Le 'mna gbo a, ε -se a 'ke 'traamı 'inmu le "nyi'a dı 'in-i zi i 'mu -ko. 'Bho -Lagɔlbhu'a da 'in -see ti'bɔ 'in 'ke ny na, nyɔ "nyi 'inmu le 'mu, ny. -Bho 'in ny 'kı -kaa, le-ε -nmɔ 'ka "yrili, 'inne 'mo-o 'in 'ke Zezii'a "dızıgi 'muzeɛ'ε dı 'bho 'le 'in 'ke 'me, 'le, -bho 'in ny nyɔ "nyi 'inmu le 'an lbhu 'mne'ε dı, 'le, 'ε kamı nyɔ 'bhɛɛ'ɔ ɔ 'ke 'an 'nyi wɔɔ-nyni, 'memee -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili, -ε -zi ne'o. **XVI** A 'ye li-ɔ, -bho 'in -ka Zezii Kliisi'a

"dızıgi-ı za a, ε -se 'in 'ke 'nyñi 'wlu'a kamu -ko. A -gblee, -Lago'c "bhuo-o nu'o 'in nu ε. 'Le, -bho 'in -see 'ε lbhvutu nu a, 'in-ı 'kpa-a 'yebhe. XVII 'Le, -bho lbhv 'mne "du 'kí 'an "bhuoka 'ybha 'in 'ke ε nu a, "lemin 'in 'bheε'o 'in 'ke le'ε 'yeyedı zi. 'Le ε se 'tɔ -kaa 'mu-ni. -Lagɔ -tbha 'nε-ε 'inmu'a dı, 'in-ı nu ε'o. XVIII ε -ni'a 'tɔ -kaa 'mu 'le, leele 'in-ı 'ye'e 'bho'a? 'Mna-a'a -nε 'mo-o 'in 'ke "dızıgi 'mu-za bhubhu, 'in -see le ti'bɔ. ε-be lbhv 'in nu'a kamu 'in 'bheε'o 'in 'ke nyu le 'ybhaa 'le 'an po ı "da.

XIX A -gblee, 'in -flɔ'c-ɔ "yi, 'in se nyɔ'c "lru 'zɔ -ni. ε -ni'a -kaa 'mu-ɔ, 'le 'in-ı ya'a 'an "bhuo 'zɔ nyu 'wee -bodi 'le 'in-ı zu 'v -Lagɔ'c wlu -bodi 'mu 'le 'in 'ke nyu'a -dadudu 'bho Zezii'a -jeyi -ya. XX A 'ye li-ɔ, -da 'in-ı nu'a 'le *'Zuifu'a "klumu lbhv a, 'mna-a'a "bhuo'a nvnukpli kɔ'c-ɔ 'Zuifuyi. 'In-ı 'nu-o -kaa 'le 'in 'ke v jri. Zezii'a dı 'wa gba'a "yikpuen -see 'tɔ 'inmu "yi"sri. Nyu-v kpvn 'nε "yi, -bho 'in -ka 'le 'wa "klumu lbhv-v nu a, 'ε "yikpuenyi'a -ka 'in-ı nu'o 'le 'in 'ke v jri -lrεε. XXI -Ka -lue 'mnɔ, nyu 'wa gba se'a -kɔ ɔ, -bho 'in -ni 'le 'wa "klumu, -ka vnv nu'a, 'ka-a 'in-ı nu'o 'le 'in 'ke v jri. A 'ye li-ɔ, -yi -ni'a dı 'an -kpvn'o -Lagɔ'c gba "yi'a? -Gba! 'Le le"o le 'mu, -ka Zezii Kliisi 'bɔ'c ti 'in 'ke nu, 'ka-a 'in-ı nu'o! XXII Nyu-v -see'a -bhla "yritiku ke 'bho -Lagɔjeyi, 'le v -bodi lı-ı 'ma-a "nyinynidi, 'an nu ı 'le 'in 'ke v jri. 'Kla 'mnɔ 'ka-a, da"o -da 'in-ı mu'a a, -bho koo ε -ni 'mu, nyu-v -ni'a 'bho, 'in -ke vnv yibo-o -yibo ku 'muti 'le nyu'a -dadudu 'ke 'pvn -kpayı 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi. XXIII A 'ye li-ɔ, ı-bı lı 'wee 'in-ı nu'a, 'in-ı nu -ı'o 'le Zezii'a "dızıgi 'ke

ba, 'le, nyv-υ 'wɔɔn 'nì, -Lagɔ 'ke υ 'inmυ 'gbaa
'le ɔ 'ke -amu "niti-wunna.

XXIV A-bee -mnvv se yibo na, plemv mumu'a li-i
'po-o 'le 'kpı 'wee 'le υn-υ ple'o, 'le 'wa "klumv'a-
lue-e 'wlv'o 'nynı? 'E dı 'in-i 'tmvv'o amv, plemv
-yv 'ke ε 'ye -kpayı, a "du 'wa -kaabonyv! A po 'le
'kpı 'le a 'ke 'nynıwlvεε 'ye 'bho -Lagɔ'ɔ "trolı!

XXV A -gblee, -bho nyɔ 'bɔ ti ɔ -ke nyv 'ke limumu
'le ɔ 'ke 'nynı 'wlv, nyv 'wee 'ke ε nv, υn-υ 'za-a
lı'a -dadudu kwa gbo 'le 'wa ku 'ke 'mvtikuku.
Nyɔ-ɔ 'ye'a nyv 'wee'a nyamna "du mv, 'le υn
'ke ɔ 'nynıwlvεε "nyı, -bho ɔ 'ye ε, 'ε letu'a -gwle
'mv. -A-bv Zezii'a nyv a, -bho -a -za lı'a -dadudu
kwa gbo, -a nv -ε'o 'le -a 'ke 'nynı 'wlv "kɔgwleka
'bho -Lagɔ'ɔ "trolı. **XXVI** 'Inne 'bhle'e 'nynı'a dı a,
'bho 'mna-a'a damv, -da 'an -pɔlv 'wla'a ti, 'bho-
o 'in-i mu'o -kpayı. -Bho 'in -ka mu a, 'an -gbv
le. -Bho nyɔ -ke nyɔ -lrɔ -ka -kɔtri vɔ ɔ, -ka 'ɔ
"bɔtɔ'ɔ 'ɔ popoli, 'ka-a 'in -nı'o. **XXVII** A -gblee, 'an
*'bhlvku -see'a ti'bɔ ε 'ke -Lagɔ 'bho "du, 'inne
'in 'ke wɔnyi'bheε. 'E dı 'in-i za'a lı'a -dadudu
kwa gbo, 'le 'in 'ke ε wɔnyi'bheε 'le 'in 'ke -Lagɔ'ɔ
'gwlvdı nv, 'le 'inmɔ -ke "bhuo-o za'a nyv Zezii'a
"dızıgı -bodı 'mv, 'le υn 'ke 'nynıwlvεε 'ye 'bho
'ɔ "trolı, 'le 'mna-a'a "bhuo -kεε ε 'mv-bɔ.

X

*A "du a'ba "bhi'a dı gba 'mv, a'ba bvbɔ kɔkui
-le!*

i A 'ye li-ɔ, 'lotv'a "nynuu-a, le-ε zi'a 'bho -a'ba
"na "we -bodı -benyi, 'inne 'in 'bɔ'ɔ ti, 'in 'ke
amu 'gwlvtipopopo: -Da -Lagɔ zu 'v 'geyikpaankwla
'zɔ ɔ, 'bhlvkpı υn-υ 'la'a Kanaa, υn -nı'a 'le

munamu ὑn 'ke -de a, le -lue -ke -dayru gvgõ o, 'le ε 'mu -Lago'c "bhuo -ni'o, -ka ὑn -die'a 'mu 'wee 'le o-o "du 'v "yrili, 'le ὑn 'ye 'Tõnnizana ce. **II** -Ka nyõ *batizee-ε'ε 'le o -ke *Zezii *Kliisi-ı "sisri'a "yi, 'ka-a 'le -dayru 'mu -Lago -ni 'nu "kpi ὑn 'ye 'Tõnnizana ce ὑn 'ye 'pun, 'le ὑn 'ye 'wa -jolubopoyi *Moyiizi "yi"sri. **III** A -gblee, lilili -Lago-o "nyi 'v -i 'wlu'a 'le yaku 'li a, -ka ὑn -die'a 'mu 'wee, ὑn li -i'o. **IV** 'Le ὑn-υ 'na'a 'o "ni -lrεε. 'O 'sana 'mu ε-be "ni 'mne -so'c sukpu 'li. ὑn-υ nu'a -kaa a, ὑn -ke «-apliapomu» -na'o 'le o -ko'o 'bho 'wa nya. 'Inno "nyi 'v 'nanani. -Ka sukpu -ni'a, 'ka-a o -ni'o. O-bc 'wa 'mvpεeyi 'mnõ, 'inno 'mo-o Zezii Kliisi. **V** A 'ye li-o, -ka ὑn -die'a 'mu 'wee, 'wa nyõ -see ε-be -zegε 'mne 'mu-bc. I -ni'a -kaa 'mu a, 'wa "klumu'a nyu'a -dadudu -see ti'bõ ὑn 'ke -Lago "yi"sri, 'le 'wa kpli'a nu 'o 'tu -lrεε. 'Inne 'bhle'e 'nynu'a dí ὑn 'me -ni'e 'le "musa "kpi.

VI A -gblee, 'ya l̄tu zi'o 'le i 'ke amu -tõo "gwli po, 'le "nyinyninaaḡi'a -jolu ὑn kpa'a a, -abu -kaa 'wa ka nu. **VII** -Ka 'wa "klumu'a nyvtõlu bvbõ'c kõkui a, a-bee -mnuu'a nu -kaa -le! -Kaabol't'a dí, i 'cn̄i-ε'ε-ε 'le -Lago'bõgv 'li na -Lago'c nyu 'ma-a -kvtalagõ, ὑn 'ye ε gõ "yi "du. ὑn-υ li, ὑn-υ 'na nme 'le ὑn 'ye ε 'mu lete -ni. **VIII** 'In-i 'tmuu'o amu-ε, -ka -a'ba "na "we'a "klumu'a tõlu 'wlaa'a "bhileee "bhlece wõnti, u-bu nyu-υ nu'a -kaa 'bhεε'ε nyunu'a "du'a -gwli 'son nyunu'a "dui -bue "dui -meson -gwli -bue 'le ὑn 'ye'a 'bho 'ε "yri "yi -sie zo -lue 'tin 'zo, a'ba "du 'wa nyvtu -le! **IX** A -gblee, 'le 'wa "klumu'a nyu -lrvu po'a -a'ba -Kõyi -Lago nmõ 'mu 'le o 'ye'a

sanı 'nynı wɔn 'mυ po, i 'ye 'v nmu 'le vñ 'ye'a 'mε ε, a'ba nu -kaa -le -lrεε! **X** 'Le "bhalrεε, -ka 'wa tɔlu -lrvυ "du'a 'bho -Lago'c da "nyinynika 'le 'ɔ lbhoyi Moyiizi -bodi 'le -Lago 'mnɔ gbo'a -dalbhoyi 'ye'a yi, o 'ye 'v ti-za a, a'ba nu -kaa -le -lrεεke!

XI A 'ye li-ɔ, nuñudı 'wee -niı -nu-ε'o, i 'cnı-ε'o, 'le, -a-bu 'wlυ -ni'a *-lebhccnɔ 'li, i 'ke -amv "dı 'mυ "du, -a 'ke -naagı 'bhle. **XII** 'Inne 'bhle'e 'nynı'a dı a, 'in-i nu'o: -Inmɔ nu'a, -ka *Izrayεelukomu nu'a a, -bho ε "du -inmv, -in se 'bhεε -in 'ke -kaa nu a, "du -a'a "bhuo "yrili 'le -in -kaa -Lago'c -jolv "yrili"saka -lrεε. **XIII** A -gblee, tidınlı 'wee yi'a amv -bodi 'le i 'ye'a -zıan "kpi bhla, 'ya lıtū-u 'yi-e nyunyu 'wee -bodi 'le vñ 'bhεε'o vñ 'ke i wɔnyi'bheε, -ekedımaa, -Lago'c "bhuo 'nu-o na o -ke -a 'ke -na "kɔmu. 'Ka-a o 'ke nu 'le tidınlı -ke 'mυ o 'ka -amv kwa gbo -za -ni, i se -ni. 'E dı tidınlı 'ye'a amv 'kpi -bhla mu -bhla a, -yi a se'a wɔnyi'bheε yi a, 'ya -kaaboli -see -nu-ε yi, 'le 'ya 'mυ 'c "bhuo-o 'ye amv 'kpi 'mυ -po mυ 'le a 'ke i wɔnyi'bheε. 'Ka-a ε -ni'e 'mυ'a dı, -da 'ya lıtū-u 'ye'a amv 'kpi -bhla -ni mυ, -ka a 'ka -nyna 'le a 'ke i wɔn 'mυ cε ε, 'le a 'ke 'na yibo.

XIV -Bho ε -ni -kaa 'mυ 'ya a, dıkmalotu'a "nynuu-a, "lemnıı, a ple kɔkui'a bvbɔe li! **XV** A 'ye li-ɔ, -ka nyc-ɔ za ka -naagıbhlemu dı -bodi 'mυ, dı 'in-i za'a -laa 'mυ, 'ka-a i -ni'e amv -bodi. Dı 'in-i 'ye'a 'mυ-za mu a, a -na ni -tɔɔ ti! **XVI** -Bho -a -ka *-Lago'c kpɔçelilile-ε li -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisti'a 'nynı 'mυ, -a 'po-o -Lago 'sεε -a 'na'a 'ε duvεεn, o-bɔ Zezii -ke nymɔ-ɔ 'wla'a ti 'le

ɔ 'ye'a 'me -a'ba dı, ε-bε duvεen 'mne'ε 'nanaa-a nu'o -amu 'ɔ "yisisrimu 'mu. 'Le, "fłɔɔ -a cιcε'ε ti -a bhete'a gbo, -a po'a -Lago 'sεε, -a li'a -lreεε, ɔ-bɔ Zezii Kliisi 'me -ni'a 'bho nyvyrilbhaatu "yri -a'ba dı, 'ɛ lilia-a "sisri 'nɔ -amu "yi -lreεε. XVII 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dı, -a -ni 'wee, -a-bu "du'a 'ɔ nyu, -bho koo -a -die 'mu, nyɔ -lue 'tın -a "du'o. -Ekedımaa, "fłɔɔ -lue 'tın -a'ba 'wee cιcε'ε ti, -a 'gble'e 'mu, 'le nyɔ"o nyɔ-ɔ kpa'a 'ɔ ne.

XVIII A'ba "bhi popo Izrayęelikomu'a dı 'gwłuti! Un-v 'lbha-a nmi 'le un-v za 'ni *'sraga 'mu -Lago -bodi. -Yu li'a ı-bi 'sraganmi 'mnı -mnuu -ke -Lago "sisri'e-e "yi. XIX-XX 'Mna-a dede'e-e amu ti, 'sraganmi nyunyɔ-ɔ za'a kɔkui'a dı 'le, koo ε -za'a 'zɔ'ɔ? -Ka 'mna nu'a: Kɔku 'ka nyɔ'ɔ 'wı 'bhle, ε se -ni. Bhubhuyiti'a le mo'o. -Ziadı mo'o. ε -ni'a -kaa 'mu a, 'sraganmi nyɔ-ɔ zı 'ı -bodi, "nyinynidi'a -zuzu -bodi ɔ-ɔ nu ı'o. -Bho ɔ -ka -kaa-a nu a, ɔ -ke ı "sisri'e-e "yi. 'Le 'mna gbo a 'ın -see ti'bɔ a -ke ı 'ke "yi"sisri. XXI 'Inne 'bhle'e 'nymı'a dı 'mna-a nu'o: -Bho nyɔ -za nmi 'sraga 'mu 'ɔ kɔkui'a dı, 'le, -bho ɔ -ke ε-ε li 'le kɔkui 'mnı'a -budu 'li, -ın -ke 'ɔ li ε -le! -Ekedımaa, -ın se 'bheε -ın 'ke "nyinynidi'a -zuzu'a lilile li-ɔ, 'le, -a'ba -Kɔyi Zezii'a -ne -abu-v li'a, -ın 'ke ε li -lreεε. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a -ın se 'bheε -ın 'ke "nyinynidi'a -zuzu'a nmɔ 'na-ɔ, 'le, -a'ba -Kɔyi'a -ne -a bhete'a gbo -a 'na'a a, -ın 'ke ε 'nanamu yi -lreεε. XXII 'Lotu'a "nynuu-a, -a'ba -ke kɔkui'a "sisri "yi -le 'le -a -kaa -Lago 'ce -tbha! -Ale, a-bee -mnuu -bodi 'le, nyunu 'bheε'ε-ε -Lago wɔnyi'a?

A yibo -naka, a -kaa a -bonyunyu "nyinynidi 'mu po

XXIII A -gblee, a'ba "klumu'a nyutolu na un 'bhεε'o un 'ke li 'wee nu. Kin, -ziadi mo'o. ε -ni'a -kaa 'mu a, 'ya 'wee se nunua 'yiti-nmo. A 'bhεε'o a 'ke li 'wee nu -kpiun-č, -yi -see'a a -Bozezii'a nyɔ nya -kpa yi 'bho -Lagojeyi, a ple i li! **XXIV** -Bho ε -ni -kaa 'mu a, nyɔ"o nyɔ'č zi 'č "se'ε -zegε'ε dı -le, o zi 'č -bonyunu'a dı -lrεε!

XXV A -gblee, -ye 'ma-a 'pelunmi'a "kpidı a, -bho ε "du 'sraganmi 'le a -see ε -li yi o, -bho ε -se ε -ko o, a'ba 'cri i 'mvti, a'ba -pəlu'a zegbe 'mu 'bho 'ε "kpi -le! A -fłč'č-č "yi, a de i a 'ke li. **XXVI** A 'ye li-č, 'bhlukpa -ke le"o le-ε -ni'a 'bho 'ε 'kpi, -ε -see'a -a'ba -Koyi -Lagoč'č le, ε se -ni.

XXVII Nyɔ-č -se'a-a *Zezii'a nyɔ, -bho o 'la amu liliđi 'bho 'č "bhli 'le a 'ke mu a, nmi a-a 'ye'a -li mu, -bho ε "du kɔkui'a 'sraganmi 'le a -see ε -li yi o, -bho ε -se ε -ko o, a'ba 'cri i 'mvti, a'ba -pəlu'a 'kɔlu 'bho 'ε "kpi -le -lrεε! Le"o le o-č 'ye'a amu "yi-tč mu, a li ε! **XXVIII** 'Le, -bho a -Bozezii'a nyɔ 'tmuu amu, o 'ke na: Nmi -nεε, 'sraganmi mo'o. Un bvbč -ni 'nε-ε kɔkui 'mu, nu a, o-bč -ke "bhuo-o "duu 'ne "yriti, le-ε 'ma-a "nyinynidı obo -bodi, a -kεε ε nu'a dı a'ba li ε -le! **XXIX** A -gblee, -bho koo 'ε liliđi se "nyinynidı kli'btle a -bodi -dı, -yɔ 'tmuu'a amu, -ka o popo 'ne 'gwluti "nyinynika'a dı a'ba li ε -le!

'Le a 'bhεε'o a 'ke na: Le-ε "sri'a 'inmu "yi, 'in 'ke nu, 'in na, -bho 'in se 'ε -jolu 'bhle, ε -nmč'č-č "yrili'a? Leedı a-a nu'o 'inmu -bodi, 'in -Bozezii'a nyɔ -kaa "nyinynika 'gwluti popo, 'an li ε -le'a? **XXX** Lilile -ke dı 'mna po'a -Lago 'sεε 'in li'a 'le, leedı nyɔ 'ke 'inmu 'ε dı "yikpa'a?

XXXI -Bho a'ba -tɔɔ -nɪ -kaa, a 'bhle-e 'gɪ. Ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'mna-a 'tmʊv'o amʊ-ɛ, lɛ-ɛ 'bhle'a 'nymɪ, 'inne 'mo-o, -bho a 'ke li o, -bho a 'ke le 'na o, le"o le a 'ka nu, le-ɛ 'ka -Lago'ɔ 'nymɪ "yi'bheɛ, 'ɛ "se a 'ke nu! **XXXII** A 'ye li-ɔ, -bho koo ε "du *Zuifvysi o, 'le ɔ -se 'Zuifvysi o, 'le ε 'ke Zezii'a -glıgba -Lago -kɔ'ɔ "du o, a'ba "tuu 'le 'wa nyɔ "nyinynidɪ'a nvnamu -le -lrɛɛ! **XXXIII** -Ka -lue 'mno, 'mna-a'a 'bhuoka -lrɛɛke a, 'in-ɪ 'po-o 'le 'kpi, 'le, da"o -da 'in-ɪ mu'a a, -bho koo ε -nɪ 'mʊ, nyv-ʊ -nɪ'a 'bho, 'in -ke vñ 'ke ku 'mvti yibo -yibo. 'In-ɪ nu -ɛ'o -tɔ, ε -se 'an "se'ɛ -zɛgɛ'ɛ dɪ -ko 'nɪ, nyv'a -dadudu'a -zɛgɛ dɪ mo'o -lrɛɛ 'le vñ 'ke 'pvn 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. 'Ε dɪ a -za 'an kpli "seli!

XI

I -Ka 'mna-a za'a Zezii Kliisi'a nvnvdɪ "seli, a nu 'an ka 'le a 'ke 'le 'an 'bɪ -za!

Kpli -ke 'mʊ 'nynvkpakpi -ke nyukpasi 'ka -Lago bvɔɔ -nɪ

II A -gblee, 'an 'lotv'a "nynuu-a, 'le 'in -bodi, kpli a -nɪ'a ti, i-ɪ 'nu-o 'inmu 'tv. A-a 'zi-e 'an dɪ 'le li 'wee 'mʊ, 'le, li nyv -tɔ'ɔ 'inmu 'le 'in 'ye 'i amʊ -tɔ ɔ, a-a "du 'i 'bho -ziaka.

III A 'ye li-ɔ, 'traamu 'tɔ, dɪ -lru 'in 'ke amʊ -bodi 'mʊ-za. Nyɔ -yɔ 'ma-a *Zezii *Kliisi'a 'bhleyi, 'inno 'mo-o -Lago. Nyukpasu'a "lrugayvɛ 'mo-o Zezii Kliisi. 'Le 'nynaakpv gbo a, 'wa nyimie 'mo-o 'wa -klagba. **IV** A -gblee, -bho nyukpasu"o nyukpasu -ka *-Lago wɔn gbo-o po 'le ɔ -ka 'ɔ wlu 'mvti-iza, 'le ɔ 'ke le "lru "kpi 'bhle a, Zezii Kliisi 'ma-a 'ɔ -klagba, 'ɔ cnu'i ɔ -see 'bho

"du. **V** 'Le, -bho 'nynaakpv -ka -Lago wən gbo-o po 'le vən -ka 'o wlu 'məti-iza 'le vən -see ləa ɔFa 11 5 'Le 'wa "bhlibhlvkpə "kpi, -yranynv -v bhla'a lə "lru "kpi, 'le, -ka vən-v "du'a 'bho 'wa nyimie, nyv 'ke 'na yibo. **VI** 'Le, -bho 'nynaakpv -see 'wən vən 'ke lə "lru "kpi -bhla, vən cə 'wa "numni, 'inne -nmə 'nv 'tə "yiti o! -Bho 'nynaakpv'a "numnicesə -ke 'wa "lru'a tiwləsə 'bhle dən 'mu 'ya a, "lemnı vən "jri lə "lru!

VII A -gblee, -Lago -ya'a-a nyukpasu ti 'o vəvgəboyi 'mu, 'le o "du 'o 'o 'kpi'a 'jina "kpi. 'Inne 'bhle'e 'nynı'a dı, 'bho -Lago'cə wəngboponamə o se 'bhəsə o 'ke lə "lru "kpi -bhla. 'Le 'nynaakpv -mnvv gbo a, 'wa ne se -kaa -ni. Ubu-v 'mo-o 'wa nyimie 'kpi'a 'jina. **VIII-IX** A 'ye li-ɔ, a'ba "bhi yibo'o-o, -ka, 'bho nyunyu'a tiyinamə, ε -se 'nynaakpv -Lago -ya'a ti -tanyı-ɔ 'le ε -se v 'mu o -za'a nyukpasu, 'le o 'ye 'o ti-ya 'nynaakpv'a dı -ko. -Gba! Nyukpasu o -ya'a ti -tanyı-ɔ, 'le o 'mu o -za'a 'nynaakpv, o -yu 'v-v ti nyukpasu'a dı. **X** 'Inne 'bhle'e 'nynı'a dı 'in nv'o 'nynaakpv -bhla lə "lru "kpi, 'le, 'wa nyimie 'ma-a 'wa -klagba, -ka vən-v "du 'o 'bho, nyv 'ke -kaa yibo, 'le -Lago gbo'a -dalbhomə 'ke i yibo -lrəsə 'le i -kvv v likpvn.

XI I -ni'a -kaa 'mu a, -a-bv -ke -a'ba -Koyi "sisri'a "yi, -a yibo'o-o na, -ka 'nynaakpv'a "se -se'a-a lə -bho ε -se nyukpasu'a dı, -ka -lue 'mnə 'ka-a nyukpasu'a "se -se lə -ko, -bho ε -se 'nynaakpv'a dı, **XII** -ekedımaa, -ka -Lago "luo'a -antanyınyukpasu'a -gbiyvə 'mu 'le o 'ye'a -antanyınyukpasu'a ti-ya a, -ka -lue 'mnə 'ka-a, nyukpasi 'wee 'wlv'a a, vən-v yi ni'e 'nynaakpv

'mu 'le ḫn-ū nū'e ti. -Lagō -ya'a lī 'wee ti, 'ya 'wee 'mo-o 'c lbhv.

XIII A-bee -mnvv -bodi 'le, ε -nmɔ'c-ɔ "yrili 'bho -Lagō'c wɔngboponamu 'nynaakpu 'ke "lru wɔn-flɔ'c? **XIV** A -gblee, -gwłoka "cici nyukpasu se "lruvlan "yiti-nmɔ. -Bho ɔ 'bhle ε "yi 'le, ε -se -kaa-a dündi? **XV** -Bho ε "du 'nynaakpu-ū 'bhle 'ε "lruli, ε-ε 'po -ū 'jina "kpi. -Lagō-ɔ "nyi -ū "numnidɔndri 'le i 'ke 'wa "lru "yi-ka. **XVI** 'Lotu'a "nynuu-a, dī 'in -za'a -laa 'mu, -bho nyɔ -lrɔɔ nu ɔ 'ke 'bho 'ya "kpi depo -nī a, 'in na, -bho -abu -ke Zezii'a -gligbi 'gbvv "lru, 'ka-a -a nu'o.

*-Ka nyɔ 'ka -a'ba -Kɔyi'a *kpɔcelilie 'mutilili*

XVII A -gblee, le -lreε 'in-i 'tmvv'o amu. Ebε 'mne 'mu, a'ba kpli se "kpiwɔɔnka -nī. -Bho a 'gbvv 'lru, a 'ke -Lagō bvbɔ ɔ, kpli -ke 'mu a-a nu nī 'ne ε, 'ya nu a'ba "bhi -zegε "lruli. 'Kla-a a-a nu'a dī 'in-i kpa'a amu dī "yi. **XVIII** A 'ye li-ɔ, nyu na, -bho a 'gbvv "lru 'le a -ka -Lagō-ɔ bvbɔ ɔ, a'ba 'nynimv a 'gble-ε'ε 'mu-ε. -Bho 'in popo nū 'gwłoti, 'le 'mna gbo ε 'bheε'o ε 'ke -ziadı "du. A'ba 'klumv'a nyvtɔlv 'bheε'o un 'ke ε nu. **XIX** Kìn, 'mucicεε 'ke 'bho a'ba 'nynimv -nī, 'le, a'ba "klumv'a nyuzigl -Lagō-ɔ 'wɔɔn'c "kpi, nyv 'ke v yibo -ko? **XX** -Bho a 'gbvv "lru 'le a 'ke "kpibhetelilil -ke -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliist'a *kpɔcelilie -dalue -li -nī, -ka -a'ba -Kɔyi 'mno "si'a 'nyni a 'ke ε nu, a -tbhe 'ne-ε 'kpi. **XXI** A -gblee, un na, 'le a 'ke 'bho linamu ti"si a, a'ba fufuo. A'ba "bhi'a "yigłelilil -ke a yi'a a, a-a 'de-e 'ya -nynanyna 'mu. -Bho a gwε lilia "yi a, 'ka-a a'ba tɔlv zi'e lilil -ke nmɔ'c "kalε "yi 'le a -nī'e -cılɔɔ,

'le a'ba -lrvv 'bhle'e 'mv 'li. **XXII** A-a "titra'a -kaa li 'le, a se "bhlegbo 'bhle? A se 'bhəs a 'ke 'le -li -nı ke-č, 'le a 'ke yi? A se yibo na, -bho a -ka -kaa-a nv a, a -bonyunu -Lagç nv'a Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyv 'mv, a-a 'nyv 'v 'mv-ε? A'ba "klumv -yu se'a lę 'bhle, a 'bɔ-č ti a 'ke v dın "yi 'lbhaa'a? Koo 'in 'ke amv "yi'lę'ε? 'In 'ke amv -bha ma'a? -Gba! 'Mna 'ke amv dı "yikpa mo'o!

XXIII A 'ye li-č, -a'ba -Koyi Zezii'a kpɔcelilie's "kpidı'a -tɔtɔlı, 'č "bhuo-o nv ε'o -č sie 'i -amv li. 'Le, -ka č sie 'i -amv li 'tin, 'ka-a 'mna -tɔ 'nı amv. 'Inni 'mo-o, glu -ye gwe-č, 'le -a'ba -Koyi Zezii 'ye'a 'č tu'a nyv -jeyi "nyı-ε 'le vñ 'ke č 'lbha č 'ke 'mɛ ε, ε-be "matv -lue 'mne ε, č -ke *'č -namv -nı linamu 'le č 'ye "fłɔč 'mv"luo, **XXIV** č 'ye 'ɛ dı -Lagç 'sɛs po, č 'ye ε -jje "yi ticice -nı, č 'ye ε 'č -namv "nyı 'le vñ 'ke i li, 'le č na: ε-be "fłɔč -nɛs, 'inmɔ 'ye'a a'ba dı 'mɛ mv a, 'inmɔ mo'o, 'an ku mo'o. A nv 'ɛ letu "kɔmukɔmuv! 'Inne 'ke amv 'an dı 'gwłutipopo. **XXV** A -gblee, vñ gwe'ε lilia "yi a, č "luo'o-o duvɛen'ε "kɔpu 'mv, č 'ye v ε -jeyi "nyı 'le č na: Nmɔ-č -nı 'a ε-be "kɔpu -nɛs'ε 'limv a, *-ybheybhətitelre -Lagç -ke nyunu bhla'a a, 'ɛ 'muyibole mo'o. ε-be nmɔ 'mne, 'an nymɔ mo'o. -Ka 'in-č "nyı'a amv nmɔ -nɛs, a nv -kaa "kɔmukɔmuv! -Bho a -ka 'ɛ nmɔtu-u 'na a, -ka 'in-č 'ye'a 'mɛ mv a'ba dı, ε 'ke 'na amv 'gwłutipopo. **XXVI** A -gblee, -a'ba -Koyi'a wlu č sie'a -amv li, 'inni 'ka-a! 'ɛ dı, -bho a -ka "Iru'u'gbvv 'le a 'ke 'ɛ lililetu li, a 'ke 'ɛ nmɔtu 'na a, a popo 'č 'mɛmɛdı'a 'zɔ 'gwłuti "kɔmu, 'le a 'ke -kaa nv 'le ε 'ke 'č leyinčč "kpi bhla.

XXVII 'Inne 'bhle'e 'nyı'a dı, nyč-č li'a 'č "fłɔč,

'le -o 'na'a 'o nm̩c 'mne, 'le, -o nu'a -kaa, o -see 'o 'bho "du, -a'ba -Køyi 'mnc-o 'me -ni'a 'bho nyvyrilbhaatu "yri, -o -ke nymc-o 'wla'a ti, 'nn̩c o -see le 'la'a d̩i o-c kpvn ni'e 'o ''bhuo -zigle. **XXVIII** 'E d̩i, nyo-o 'ka ε-be "floc 'mne li 'le -o 'ka nm̩c 'mne 'na a, o "du nyo-o 'cre'ε 'o ''bhuo 'mvti -ka -zeg̩eka! **XXIX** A 'ye li-o, nyo -yo li'a -a'ba -Køyi Zezii'a "floc 'le o 'ke 'o nm̩c 'na "yribhuo 'mvti a, 'le o-c zre 'n̩i lilile"o lilile "yi, 'le, Zezii'a 'memeε -ke 'o nymc-o 'wla'a ti, -i 'ma-a 'ya 'muyibolu, -bho 'o -p̩olu -see d̩i leziza 'bho 'ya ''kpi a, -zigle o-o ya'a 'o ''bhuo ''kpi. **XXX** 'Ka-a a-a nu'i'a d̩i a, "gwizimu'a -dadudu -ni'e 'le a'ba ''klumu, 'le nyvplan 'ye amu "yi'wlu vn 'ye 'me. **XXXI** -Bho -a 'cre 'ki -a'ba "bhi 'mvti -ka -zeg̩eka a, a -see 'ki -a'ba -Køyi -Lago'o -zigle wɔn'kpa yi. **XXXII** A -gblee, -bho o -ya -amu 'kleyeeε "kpi, o-o "du-o -amu "lru "yi, -a -ke nyv-u se'a -Lago yibo -kaa gbobhete 'le 'o -zigle -kaa -amu kpvn.

XXXIII 'Inne 'bhle'e 'nyni'a d̩i a, 'lotu'a "nynuua, -bho a 'gbuu "lru 'le a -ka "kpibhetelilili -ke -a'ba -Køyi'a kpɔcəlilile-ε li a, a'ba sisie -le! A fufuo 'le a 'ke ε -dalue -li -ni. **XXXIV** -Bho nyo -nyni 'mu li a, o li 'le 'o ''bhli ke-o, 'le o 'ke yi 'le 'bho a'ba "lrugbuunamu a'ba -naagi -kaa 'le lilile'ε d̩i gbo-vuo. -Bho a nu -kaa a, "lemnui a'ba "lrugbuue 'mne-ε 'ya-a a'ba "bhi -Lago'o -zigle ''kpi.

D̩i 'in-i za'a -laa 'mu, 'in 'gwe-ε "yi. -Da 'in-i 'ye'a 'le a'ba ''klumu -ni -ni mu a, 'le, li -lru -yi -sie'a 'bho, 'in 'ke i "lru"du.

XII

**-Lago'č Lisaazuzu'a lbhvnuvkpi*

I A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, 'kpi *-Lago'č Lisaazuzu-u "nyi'a nyu 'le vn 'ke -Lago'č lbhv nu, 'bho 'ya damu, 'in 'bč-o ti 'in 'ke 'tč i amu -bodi gbčizə 'le a 'ke i 'muti'wən. **II** A'ba "bhi yibo'o-o, -da a -see'a -bhla *Zezii yibo ke a, "nyinynidi'a -zuzu -kč-o amu "lru 'mu 'le i-i "tuu'o amu, 'le, kókui -yi'a -fč-o, -yi'a wlu'a wən, a-a 'wla'a 'ya bvbčəs wənti. **III** 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dı a, 'in-i wi 'i amu "yiti 'le a 'ke -zuzu 'muti'cre, 'le, -bho ε "du -Lago'č Lisaazuzu -ziaka, a 'ke 'na yibo. 'In na, nyč-o wlu ni'a -Lago'č Lisaazuzu'a wənkue 'mu, o se 'bhəs o 'ke *Zezii tuti-bhla! 'Le nyč se 'bhəs o 'ke Zezii 'č -Köyi 'la, -bho ε -se -Lago'č Lisaazuzu -ni no 'mu.

IV A 'ye li-č, 'kpi -Lago'č Lisaazuzu 'mno-o "nyi'a -Lago'č nyu vn 'ke 'č lbhv ti-nu -ni, i -die'e-e "yi, 'le 'č Lisaazuzu 'mno-o "bhuo -ni'e -lue 'tin. **V** A -gblee, lbhv "we -a'ba -Köyi Zezii-i "nyi'a 'č nyu 'mu, i -se -se, 'le č-bč Zezii 'mno-o "bhuo -ni'e -lue 'tin. **VI** Lbhv "we 'mni'a nvnusv -die'e-e "yi -lrəsə, 'le -Lago -lue 'tin 'mno -ni 'nu 'mu 'wee 'le vn-u nu i'o.

VII A -gblee, 'č nyč "o nyč 'č Lisaazuzu-u po'o 'kpi 'mu 'le č-o "nyi u i'o 'le vn 'ke vn -Bozezii'a nyu 'kpa "yi po. **VIII** A 'ye li-č, -ka č-o 'gble 'i -lue -lue, 'kla-a 'ka-a: Lı nyč -lue se'a yibo, č-o "nyi -č 'ya yiboe 'le č-zı i 'mu 'le č-o "nyi'e -lrčč -naagızegə 'le č yibo'o lı'a nuka -ke dı'a 'mužaka. -Lago'č Lisaazuzu 'mno -ni -lue 'tin, 'inno nu'o 'ya lıtu. **IX** 'Le Lisaazuzu -lue 'tin 'mno-o "nyi'e -lrčč "gwlideε'ε 'kpi, 'le -Lago'č zi ni'e 'le i 'mu

ɔ-ɔ-nu'ɔ "wənkuli. ɔ-bə -lue 'mnɔ-ɔ "nyi-e -lrɔɔ nyugipokpı. **X** ɔ-ɔ "nyi-e -lrɔɔ wənkuli'a nunu'a 'kpi, ɔ-ɔ "nyi-e -lrɔɔ -Lagɔwlu'a 'mutizalbhı'a 'kpi, ɔ-ɔ "nyi-e -lrɔɔ -zuzu'a 'muticrekpı, 'le, -bho ε "du -Lago'ɔ Lisaazuzu -ziaka, ɔ 'ke ı yibo, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, ɔ-ɔ "nyi-e -lrɔɔ 'ya 'kpi 'le ɔ-ɔ po 'o, 'le ɔ-ɔ "nyi'e -lrɔɔ 'kpi 'le ɔ-ɔ za'a wlu 'mnı 'zɔ. **XI** ɔ-bə Lisaazuzu -lue 'tın 'mnɔ, 'nnı nu'o li 'wee 'mnı. -Ka 'ɔ -pɔlv 'ybha'a a, 'ka-a ɔ-ɔ 'gblee 'nı nyɔ"o nyɔ "yiti.

**Zezii'a nyu -ke ɔ "sisri'a "yi, nyɔ -lue vñ "du'o*

XII A -gblee, a'ba "bhi yibo'o-o na nyunyɔ'ɔ ku -nu'e-e -lue 'tın. 'E li'a li -die'e-e "yi 'le ı kpukpvn'o ti 'wee. -Ka -lue 'mnɔ 'ka-a, -a-bv -ke *Zezii *Kliisi "sisri'a "yi, -a "du'o nyɔ -lue. **XIII** A 'ye li-ɔ, -a-bv 'ma-a 'ɔ nyu 'mnı, -bho -a "du *'Zuifu o, -bho -a -se 'Zuifu -ko o, -bho -a "du 'geyikpaan o, -bho -a se v "du o, -a'ba 'wee -Lago po'o *'ɔ Lisaazuzu 'mu 'le ɔ 'ke -amu 'mu "yi. 'ɔ Lisaazuzu 'mnɔ, 'nnı nu ε'ɔ 'le -a 'ye nyɔ -lue 'tın "du. -Zıgı ɔ-ɔ "nyi'a -amu, 'nnı -Lago 'mnɔ nu'o -amu 'lrulı 'wee, 'le ı-ı 'pıple'e -amu "kpi.

XIV 'Inne 'bhle'e 'nynı'a dı nyɔ 'se 'bhɛɛ ɔ 'ke ku li'a le ku 'la. Lı-ı "sri 'ε "yi, ı -die'e-e "yi. **XV** 'Le, -bho bhı nu 'kı, na: 'Mna -se -kvta -ko'a dı 'in se ku "yi" sri, nu, 'le, ε 'le'ε -kaa'a dı ε se ε 'tɔ "yi" sri'a? **XVI** 'Le, -bho -loku na 'kı: 'Mna -se "yri -ko'a dı 'in se ku "yi" sri, nu, 'le, ε 'le'ε -kaa'a dı ε se ε 'tɔ "yi" sri'a? **XVII** 'Le, -bho ku li'a li'a klɛ "du 'kı "yri 'le, koo -loku'a lbhv 'ke -nu-ε'ε? 'Le, -bho 'ε 'wee "du 'kı -loku 'le, 'mna -mnɛɛ'ε lbhv 'le'a? **XVIII** 'Le ε -se -klaa -ko! -Lago -ya'a nyunyɔ

ti, ɔ "du-o 'ɔ ku li'a lı li. -Ka ɔ 'ybha'a 'tın, 'ka-a ɔ "du 'ı li -lue -lue. **XIX** 'Le, -bho 'ε 'wee "du 'kı ku li'a le 'le, nyɔ se 'bhεε ɔ 'ke ε ku 'la. **XX** 'Le ε -se -klaa -ko. Ku li'a lı -die'e-e "yi, 'le ku -ye 'bhle 'ı kwa -nı'e -lue 'tın.

XXI I -nı'a 'tɔ -kaa 'mu a, "yri se 'bhεε ε 'ke -kuta "yrili-gbu na: 'In -see -ınmu ti'bɔ, nu. 'Le "lru se 'bhεε ε 'ke -bhopu "yrili-gbu na: 'In -see -ınmu ti'bɔ, nu -lrεε. **XXII** ε -se -klaa -ko. A -gblee, 'le nyunyc -bodi ku li'a lıtoope "yri -bhla'a a, -bho ı "sete, nyɔ se 'bhεε ɔ 'ke ti-nı. **XXIII** -Yı 'ma-a ε 'mu'a lı "yri -see'a tikpuı 'bho nyunyc -bodi, -a -nmɔ 'nı-ı kwa 'muti. 'Le, -yi "yri se'a 'kpiti-nmɔ ɔ, -a -nmɔ 'nı-ı kwa 'muti -lrεε 'le -a "du'o 'ya dı gba 'mu. **XXIV** A 'ye li-ɔ, -yi -nmɔ'ɔ "yrili, -a'ba "zize nı. -Lagɔ 'de-e 'bho nyunyc ti 'le -Lagɔ 'mnc 'ke 'ɔ ku'a dı zi 'wee. -Yı "yri -see'a tikpuı, ɔ 'bɔ-ɔ ti ı 'ke 'bho "du-ε -lrεε. **XXV** ɔ 'nu-o -kaa, 'le, 'bho ku'a damu 'ε 'fɔ -lue -kaa 'bho "du-ε 'le ε 'ke -lrεε 'mu-zı, 'le, -ka ı -die'a 'mu, ı 'ke kwa 'muti-nmɔ-ε. **XXVI** ε dı, -bho li -ka nyɔ-ɔ "vuvlo a, 'ɔ ku'a kle-ε sı'a'o, 'le, -bho nyɔ -nmɔ 'ɔ ku li'a le -lue kwa 'mu ti a, ε-ε 'nu-o -zεgε 'ɔ ku'a kle "lruli.

XXVII A-bee -mnıvu a, -ka nyunyc'ɔ ku -nı'a -lue 'tın 'le 'ε 'mu'a lı -die'a "yi, -ka a -die'a 'mu, 'ka-a a "du'o Zezii Kliisi'a -glıgba 'le a'ba nyɔ'ɔ nyɔ 'bhle'e 'bı -lue -lue. **XXVIII** 'Inne 'bhle'e 'nyı'nı'a dı -Lagɔ de'e 'ɔ -glıgba 'mne nyı "lruti -lue -lue ıı 'ke 'ɔ lbhv nu. "Yizanyı-v 'mo-o -yu 'bhle'a *Zezii'a -dalbhomu'a lbhv, 'sonnu 'mo-o -Lagɔ 'mnc'ɔ wlu'a 'mutizamu, tannı 'mo-o Zezii'a -glıgbawɔnyı'i a nyı'a -Lagɔwlu'a -tɔmu. 'Bho ıbıvı'a lemu, 'bho-o *wɔnkulu'a nımu -nı'o, ɔ-ɔ "nyı-

e nyu -lrvv 'kpi 'le vn-v "gipo'o nyv, 'le -lrvv "du'o ngazengazemv'a -kpamu. Ə-c 'po-o nyu -lrvv 'kpi 'mv 'le vn-v po'o 'wa -Bozezii'a nyu -jolv gbo. 'Le o-c "nyi'e nyu -lrvv 'kpi, 'le, "sesiwlu vn se'a yibo a, vn-v po i'o. **XXIX** 'Bho 'mnç 'tç 'le, -ka vn -die'a 'mv 'wee, Zezii'a -dalbhomv vn "du'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, -Lago'c wlu'a 'mvtizamv vn "du'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, Zezii'a -glıgba'a -Lagowlu'a -tçmu vn "du'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, vn 'bhle-e 'kpi vn 'ke wɔnkulı nv'a? **XXX** -Ka vn -die'a 'mv 'wee, vn 'bhle-e nyu'a "gipokpi 'mv'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, "sesiwlu vn se'a yibo, vn-v po i'a? -Ka vn -die'a 'mv 'wee, vn-v 'za-a wlu 'mnı 'zç'c? A -gblee, -Lago'c "nyi-e nyç'o nyç 'c "yiglelbhv.

XXXI 'Lotv'a "nynuu-a, -Lago'c Lisaazuzu'a 'kpi -yi 'bhle'a 'nymı, a zi 'ya dı! 'Bho -yeε'ε "kpi 'in 'ye'a 'bho, 'innı 'ka-a! 'Le a 'ke 'na nv a, -ka -nmç'c "yrili tenyi, 'in-i 'ye 'tç-c amv 'na -tç -mv 'le a 'ke -kaa -na.

XIII

'Kpi -Lago'c "nyi'a -amv, 'le nyu'a dıkmeε-ε 'wlu'a -Lago'c 'mv, ε 'mv ε 'ke -nv-ε -ni

I A -gblee, nyu'a dıkmeε-ε 'wlu'a -Lago'c 'mv, 'inne nyç 'ke ti'bç. "Sesiwlu nyu se'a yibo, -bho i "du nyunyu'a wlu o, -bho i "du -Lago'c gbo'a -dalbhomv'a wlu o, -bho nyç -ki i-i po a, -bho c se c -bonyunu'a dıkmeε 'mv 'bhle a, 'c nyunyçtu kç'c-c -klemagbalu-u wlu bhebhe. 'C wlu'a kpvn 'le nyu'a -loku 'mv ti. -Ka nyç-c tbha'a ka bhebhenete "yi, 'le 'ε wlu-u "lreε'ε ka, 'kla-a c -ni'o. II 'Le *-Lago'c Lisaazuzu 'bhεε'c o 'ke -inmv

-Lago'č wlu'a 'mutizee'ε 'kpi "nyi, 'le -in 'ke li 'wee yibo, 'le, -Lago'č "sra-a "zize'a "yi'a "bhi, -in 'ke i yibo, 'le -in 'ke -Lago'č "gwlidēe'ε 'kpi 'bhle, li-i -kmu'a "yi 'bho nyu'a "yigbeyi, 'le i 'ke -inmu 'mu'wɔɔnč o, -bho -in se -in -bonyunyuč díkmee 'mu'bhle a, bhebhelę -in nu'o. **III** -In 'bhęe'ο -in 'ke -Lago'č di "du, li 'wee -in 'bhle'a a, -in 'ke i "puanmu "yiti'glee 'fia, 'le -in 'ke 'č di "du -in 'ke sin, -in 'ke 'me ε, -bho -in se -in -bonyunyuč díkmee 'mu'bhle a, -in -see 'bho le 'yee yi.

V A -glee, nyč -yo -Lago po'a díkmee -pčlu 'zč oč -ku-o "gwli 'le oč -mnü 'c'limu wɔn. -Yi o -see'a ti-ni yi, -mnü 'ka-a: 'č 'bhle 'č -bonyunu'a "mūnyni 'li, 'č "plin 'le 'č 'bhęe'ε 'č "bhuo "yi.

V Nyč -č 'bhle'a díkmee 'mu, 'č 'lbhaa nyč dín "yi, 'č zi 'č "bhuo'a "se'ε di, 'č 'bhle 'ce 'mna "yi, 'č 'bhlee nyč 'liti. **VI** Nyč -č 'bhle'a díkmee 'mu, -bho 'č -bonyunuč 'ye di 'le o 'ke "nyinynidı nu o, 'ya 'lbhaa nč 'bubua "yi. Li-i nu'a o -bonyunuč -zegę "lruli 'le -i 'ko o -kpa o 'ke -Lago'č 'gwlvdı nu, 'ya 'bubua oč -li'o. **VII** -Bho koo di -ni 'le i 'ke o -bodi yi, oč -č 'bhęe'ε 'c'li -in wɔnyi, oč -č 'bhč -č di'a di. -Bho koo 'č -bonyunuč nu o di 'lruli, 'č -zč o č kwa gbo, 'le o -bodi oč -č ku'o 'liti. -Bho nyč -zč o di -bodi 'mu, 'kpi'a -wa nč "yiti, 'le oč -č ku'o 'kpa "yi.

VIII A 'ye li-č, díkmee-e 'wlu'a -Lago 'mu, 'ε -so gbo. -Lago'č wlu'a 'mutizee'ε di-i 'ye-e 'bhč -ε -mu. "Sesiwlu nyu se'a yibo vñ-v po'a, 'ya di-i 'ye-e 'bhč -ε -mu -lreę. -Bho -a mu 'le -Lago gbo 'le yaku 'li, 'bho-o i-i 'ye -nu -ε -ni mu. 'Bho 'mnč o, -Lago'č di'a yiboe, -a -see i ti'bč yi -lreę. **IX** A -glee, 'traamu 'tō o, -a se -bhla 'č di 'wee yibo ke -ka -zegęka. Wlu -ył -a za'a 'muti, i-i 'ple-e

"kpiti. **X** I -n̩'a 't̩ -kaa 'mu a, -bho -a mu o gbo 'le yaku 'li, 'le o 'ke -amu 'o d̩ 'wee -t̩, -a 'ye-e -nu -mu na: D̩ 'wee -a yibo'a 'le 'bhlukp̩a "kpi, i se le 'mu'bhe.

XI A 'ye li-o, 'lotu'a "nynuu-a, a'ba "bhi yibo'o-o "dana'a kpli o -n̩'a ti. -Bho ny̩ "du "dana a, 'o -wluwlus̩ o, -ka o-o popo'a 'gwluti o, 'le o-o 'wɔn'c̩ l̩ 'muti o, "dana'a n̩n̩v̩d̩ mo'o. -Bho o 'kpa 't̩ nyuny̩ o, o 'wlu-o "yreey̩d̩ 'mu. **XII** -Ka -lue 'mn̩ o, 'bho -Lago'o yibonamu "dana -a "du'o -bhla. 'Bho -Lago'o damu l̩ -a yibo'a a, -a -see i 'mu-gwe. I koo'c̩-o -ka ny̩-o popo'a 'le kp̩tiyena 'li. 'Traamu 't̩, -a'ba -gwe 'o d̩ 'mu -ziaka. -Bho z̩ -lue 'z̩ -a 'ye o li'ye mu -gezee! 'o -n̩c̩ -yeε 'li'a yiboe -mn̩εε ε, -a -see o "kpi-gwe ke -bhla. -Ka obo yibo'a -amu pepe, 'ka-a -abu-u 'ye o yibo mu -l̩r̩εε ε-be -n̩c̩ 'mn̩ ti.

XIII 'Ka-a i -n̩'e 'mu'a d̩ a, 'lotu'a "nynuu-a, -Lago'o "gwlidεε-e, 'o 'gwluyikue -polu kp̩n'a ti, -ε -ke "yri'a 'b̩-i 'ye'a 'wlu mu a, ibi -ke ny̩'a d̩kmεε-ε 'wlu 'o 'mu, i -n̩ tan 'mn̩, 'in̩n̩ 'bhle'e 'ny̩n̩, i se'a "tiinamu 'bhle. 'Le 'ya 'klumu -ye -zi'a 'bho wɔn 'muti, 'in̩n̩ 'mo-o d̩kmεε.

XIV

*'Kpi -Lago-o "ny̩'a ny̩ -i po'a *Zezii'a -gligba
'kpa "yi, a zi 'ya d̩*

I A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, a 'b̩ ti 'le -Lago 'ke 'o ny̩'a d̩kmεε 'le a'ba -polu 'z̩ po "k̩omu! 'Kpi *'o Lisaazuzu-u "ny̩'a ny̩, un-u nu n̩'a -Lago'o lbhu ti, a 'b̩ i ti -l̩r̩εε! 'Le -ye -ke d̩ a 'ka zi tenyi, 'in̩n̩ 'mo-o 'o wlu'a 'mutizεε'ε 'kpi.

II A 'ye li-o, "sesiwlu ny̩ se'a yibo, -bho -Lago'o

Lisaazuzu "nyi ɔ 'ya 'kpi, -bho ɔ -ki ɔ 'mu-v wlu n̄i a, -Lago -bodi ɔ-ɔ z̄i ɔ 'mu. ɛ -se nyunyu -bodi -ko. -Lago'ɔ Lisaazuzu "tuu no'o, 'le, -kaabowlutu nyɔ'ɔ 'wɔn'ɔ 'muti, ɔ-ɔ z̄i ɔ 'mu. **III** 'Le, nyɔ -yɔ za'a -Lago'ɔ wlu 'muti, nyunyu -bodi ɔ-ɔ z̄i ɔ 'mu, ɔ 'ke u "du 'mu "du 'le ɔ 'ke u 'kpi "yi po, un 'ke 'mutikuku 'bho -Lago'ɔ -jeyi. **IV** A -gblee, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ -yɔ wlu n̄i 'ni 'mu, 'ɔ "bhuo'a 'kpi-1 'kpa'a "kpi 'le ε-ε nu 'ɔ -zegə "lruli. 'Le, -yɔ za'a -Lago'ɔ wlu 'muti, ɔ -bodi a, ɔbɔ-ɔ 'po-o *Zezii'a -gligba 'kpa "yi 'wee.

V 'Le 'mna -bodi a, 'in 'bɔ-ɔ ti, "sesiwlu nyu se'a yibo, -Lago'ɔ Lisaazuzu 'ke amu 'ya popoa'a 'kpi "nyi "fia 'wee. ɛ -n̄i'a -kaa 'mu a, le -ke "'bhuo 'in 'bɔ'ɔ ti -lreε, 'inne 'mo-o, a 'ke -Lago'ɔ wlu 'mutiza. A -gblee, "sesiwlu nyɔ se'a yibo, nyɔ-ɔ wlu n̄i 'ni 'mu, -yɔ za'a -Lago'ɔ wlu 'muti a, ɔ 'bhε-ε "yi ɔ 'ye ɔ -zi. -Bho un 'ke 'mu'bheε 'ya a, "leemnu, 'ɔ wlu ɔ-ɔ po'a a, ɔ -zi ɔ 'zo 'le ɔ 'ke Zezii'a -gligba 'kpa "yi po -lreε.

VI A 'ye li-ɔ, 'lotu'a "nynuu-a, 'le 'in 'ke amu -bodi yi, -bho 'in -see amu -Lago'wlu'a -tötölüzigi -tɔ ɔ, 'le, l̄i a se'a yibo, -bho 'in -see ɔ gbɔziza 'le 'in 'ke ɔ amu -tɔ ɔ, l̄i -Lago -tɔ'ɔ 'inmu da, -bho 'in -see ɔ amu -tɔ ɔ, 'le 'in 'ke amu -bodi -Lago'ɔ wlu 'muti-za -lreε ε, 'le, -bho, "sesiwlu -a se'a yibo, 'in -po -n̄i n̄i amu "lruli 'le, leelə 'in nu'o 'tɔ amu -bodi'a?

VII A -gblee, 'in 'ke amu 'ɛ "yi -lue -po. Tu nyu-v bhle n̄i a 'mu'a wlu, 'ya l̄itu, -bho ε "du -gbakɔbhheyi o, 'le ε 'ke -cdɔp "du o, -bho nyu-v bhle n̄i 'mu'a wlu "cakpa 'mu 'le, nyɔ-ɔ 'ye -i 'muti'wɔn -mu'a? 'Le 'lu -yε un bhle'a, ε-ε 'ye-e

yibo-ε -mu'a? **VIII** 'Le, leglə -bho -ε wlu'a 'le nyu-
v mu'a tu 'mu 'le, -bho 'ε wlu -ka gben, le ε-ε
"si'a 'nyni, -bho nyv'a 'wun i 'mvti 'le, un-v 'ye-e
tu 'mu -mu -mu'a? **IX** 'Ka-a a'ba dı -ni'e 'mu -lreεε.
"Sesiwlu a se'a yibo, -bho a -ki i-i po, -bho nyu se
i 'mvti'wɔn ɔ, bhebhelə mo'o. ε -nmɔ'c-ɔ "yrili,
wlu nyu-v 'wɔn'ɔ 'mvti, a 'ke i po. **X** A -gblee,
wlu-u -ni'a 'nɔc 'kmv 'mu, i -se -se. -Ka i -die'a
'mu, i 'bhle-e 'kpv "fia. **XI** I -ni'a -kaa 'mu, -bho
nyɔ -ke nyɔ'c 'wuwɔn wlu 'mvti, leelə ε-ε nu'o
'wa nyɔtu -bodı'a? -Bho ɔ -ki i-i po a, un-v 'lila-
a "sesinyu. -Bho a -ka 'mvti'wuwɔn, ε -nmɔ'c-ɔ
"yrili. **XII** 'Ka-a a'ba dı -ni'e 'mu -lreεε. -Ka a -die'a
'mu a -smua'a-a 'mvti, 'le a 'bɔ'c ti, 'kpv -Lagɔ'c
Lisaazuzu-u "nyt'a nyu, un 'ke -Lagɔ'c lbhu nu,
a 'ke 'ya -dadudu 'ye. 'E dı, -yi 'ka Zezii'a -gligba
'kpv "yi -po -ni, a 'bɔ -mnıu'a "bhi ti -lreεε!

XIII 'Ka-a i -ni'e 'mu'a dı a, "sesiwlu nyɔ se'a
yibo, nyɔ-ɔ 'ye'a 'ya 'kpv -c po 'i a, ɔ 'ybhaa -
Lagɔ 'ya 'muzeε'ε 'kpv! **XIV** Le -ke dı 'in 'le'ε -kaa,
'inne 'mo-o, -bho -in -ka wlu 'mnı-i po, -a'a -zuzu
ε-ε nu'o -zegε "lruli, -ye 'ma-a -a'a -naagi -mneε
-ni'e-e 'tin. **XV** 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dı, leelə -in 'ke
nu'a? -In 'ke 'le -Lagɔ'c Lisaazuzu'a wlu 'mnı
'mu *-Lagɔ wɔn gbo -po -ni, 'le -a'a -naagi 'mu
-in 'ke ɔ wɔn gbo po -lreεε. -In 'ke 'ɔ Lisaazuzu'a
wlu 'mnı 'mu -bhle -ni 'le -in 'ke -a'a "bhuo'a wlu
'mu -bhle -ni -lreεε. **XVI** -Bho ε se -kaa 'mu-nı a, -
bho -in po -Lagɔ'c Lisaazuzu'a wlu 'mnı 'le -in
'ke -Lagɔ 'sεε po 'le, nyɔ-ɔ se'a 'ε letu "yri yibo
ke, 'le -c -ni'a 'bho a'ba "klumv, ɔ-ɔ 'ye -i 'bu'wɔn
-mu 'le ɔ 'ke: *I -ni -kaa 'mu, nu'a? ɔ se 'bhεε,
dı -in -za'a 'mu, ɔ 'ke i 'mvti'wɔn. **XVII** Kın, -a'a

'sesepowlu -nm̩c'c-o "yrili -kpıun -mn̩ee-č, 'ε -kpa -in -bonyunyč.

XVIII A -gblee, "sesiwlu 'in se'a yibo, 'in-i po -i'o, 'le 'in 'ye a -ni 'wee 'mu-zı. 'E dı 'in-i po'o -Lagč 'sεε. **XIX** ε -ni'a -kaa 'mu a, -bho Zezii'a -glıgbə 'gbvıv 'lru a, wlu-u se'a "yiti-te vñ-v 'wɔn'č 'muti, ε -nm̩c'c-o "yrili 'in 'ke i po, 'le, 'in 'ke v -Lagčwlu'a -tɔtɔlhzıgi -tɔ, 'le, "sesiwlu 'in se'a yibo, 'in 'ke i po, ε 'ye 'ya -gbogboyoko -zi.

XX 'Lotv'a "nynuu-a, a'ba 'gwlutipopoe'ε -ni "dana'a ne'ε ka -le! A popo nyunyčka 'gwluti! -Bho ε "du "nyinynidı'a nvnamu a, "yreeti-i se'a le "yri yibo, a -ni 'wa ka, 'le a -kaa "nyinynidı nu! **XXI** A -gblee, -kaa 'ka-a i 'cnı-ε'ε 'le -Lagč'č 'bçgv 'li na:

-A'ba -Kɔyi -Lagč na: 'Lıkpı po'a "sesiwlu, 'innu 'in-i 'ye -ya mu 'le vñ 'ke 'an nyu wlu -bodi 'mu-za. 'Le, -bho koo 'in -zi -ni "sesinyu 'mu 'le vñ 'ke v wlu kpa a, vñ -see 'inmu -lokui-po yi.

'Kla-a -Lagč 'le'o.

XXII 'Lotv'a "nynuu-a, 'ka-a ε -ni'e 'mu'a dı a, "sesiwlu nyu se'a yibo, 'ya 'muwluniε, -Lagč-č "nyı 'ε nyč, 'le, nyu-v se'a Zezii *Kliisi "gwlide, ε 'ke v le -tɔ, 'le, -ka o se'a 'wa "klumu -ni, 'č 'cækvta -ni 'nu "kpi, vñ 'ke i yibo. ε -se nyu-v de'a Zezii "gwli see'a dı, o-č "nyı ε nyč 'ni -ko. Nyu-v de'a Zezii "gwli see, 'wa dı o-č "nyı'e nyu 'č wlu'a 'mutizeε, 'le, -ka o -ni'a 'bho 'wa "klumu, vñ 'ke i yibo. 'č "nyı ε nyč, nyu-v se'a Zezii "gwlide'a dı.

XXIII I -ni'a 'tɔ -kaa 'mu 'le, -bho Zezii'a -glıgbə 'gbvıv 'lru, 'le, "sesiwlu vñ se'a yibo, nyu 'wee 'ke

ι -ponamu -ni, nyɔ-ɔ se'a 'ya letu "yri yibo ke 'le
 ɔ 'ke ι ti'bɔ, 'le "bhalreeke nyɔ -lrɔɔ-ɔ se'a Zezii
 "gwlidə, -bho ɔ pa 'le a'ba "klumu 'le ɔ 'ke ɔ -kaa
 li'ye 'le, ɔ -see amu -sabhe 'mu 'ye yi? **XXIV** 'Le,
 -bho a -ni -Lago'ɔ wlu 'mutizanamu, 'le 'ɔ nyɔtu
 'ke a'ba "klumu yi a, li ɔ -ni'a 'mu, un-υ 'za-a 'ɔ
 "sra gbo, 'le ɔ-ɔ yibo'o 'ɔ "bhuo'a "nyinynidi "yi.
 l-bi wlu 'mnı "sii 'nɔ-ɔ le 'mu. **XXV** A -glee, 'le
 'ɔ -pɔlv 'zɔ'ɔ "sra 'ke "piemu 'kpa a, "lemnı ɔ-ɔ
 'po-o -Lago 'kolri wɔnyi glu, ɔ-ɔ bvbɔ nɔ-ɔ'o 'le
 ɔ-ɔ wa'a wɔnti gbaa na ɔ -ni'e-e 'le a'ba "klumu
 -ziaka.

*Dilikpuen-ε 'ka 'bho *Zezii'a -gligbawɔnyi -ni*

XXVI 'Ε dı a, 'lotu'a "nynuu-a, le a 'ka 'tɔ nu
 a, 'inne 'mo-o, 'le a'ba "lrugbuvnamu, 'le a'ba
 "klumu'a -lue-e -lue 'ke -Lago'ɔ 'nynt'a "yibhæle
 -pɔlv "kpi 'bhle, 'lu o, -tɔtɔwlu o, -Lago'ɔ datɔle
 o, "sesiwlu ɔ se'a yibo, 'ε popoa o, 'ε 'zɔzεε o. Lı
 'wee a-a 'ye'a -kaa -nu mu, ι "du lı-ι 'ka *Zezii'a
 nyu 'kpa "yi po! **XXVII** "Sesiwlu nyu se'a yibo, 'ya
 pomu -ni 'le a'ba "klumu 'ni? Ε -nmɔ'ɔ-ɔ "yirili
 'le nyu 'sɔn -ke tan 'ke -wlu -lue -lue, 'le nyɔ 'ke
 wlu 'mnı 'zɔ-za 'le ε 'ke 'bho -tri. **XXVIII** -Bho ε -ni
 -kaa 'mu, -bho wlu'a 'muzyayi se 'le a'ba "klumu
 -ni a, "lemnı, -klaabonyu 'mnı "mu wɔn, 'wa
 wlu -ni nyu "yigbeyi -le! -Bho un ce kpɔ 'le un
 'ke ι po 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi.

XXIX 'Le, nyu-υ za'a -Lago'ɔ wlu 'muti -bodi -
 lræs ε, 'wa 'sɔn -ke tan -wlu, 'le nyu -lrɔv 'ke ι
 'muti'cre, -bho ε "du -Lago'ɔ Lisaazuzu -ziaka 'le
 un 'ke ι yibo. **XXX** l -ni'a -kaa 'mu a, -bho nyɔ -
 ka -Lago'ɔ wlu 'muti-iza, 'le, -lrɔɔ-ɔ -de'a ti 'bho

a'ba "klumu, *-Lago'c Lisaazuzu 'ke o le da -tɔ -lreε, -antanyinɔ "kɔɔ wlu "yiti 'le obo 'ke -wlu!
XXXI A 'ye li-ɔ, -jolu -fɔ'c-ɔ-wɔn 'le a 'ke wlu 'mutiza -lue -lue, i 'ke nyu -tɔ 'le i 'ke u 'kpa "yi po.
XXXII Nyɔ -yɔ 'bhle'a -Lago'c wlu'a 'mutizeɛ'ɛ 'kpi, o 'bhɛɛ 'ne-ɛ wɔnyi! **XXXIII** -Ekedumaa, -Lago'c 'mo-o Dilikpvnlagɔ. O -see wlakaawlaka ti'bɔ.

XXXIV 'Le 'nynukpakpi -mnvʊ -bodi a, 'le Zezii'a nyu-u 'gbvʊ'a "lru, u-bu -ni'a 'le 'wa "klumu, -ka 'nynukpakpi 'wee -lrvʊ-u nv'a 'le Zezii'a -gligbi 'wee -lru wɔnyi, un kpvn -kaa d̄i li! 'Wa po zrɛ -le! Ε se -kaa ti-nmɔ 'le un 'ke -wlu. Un -ya 'wa "bhi 'zɔ 'bho nyukpasi'a "yigbeyi! 'Wa "du -klagba 'bho u-bee'a damu -le! 'Ka-a -Lago'c wlu 'lɛ'o. **XXXV** -Bho un 'bɔ ti un 'ke le 'muti'wɔn o, -bho un -ke 'wa nyimie nyni 'le "bhlegbo ti, 'le un 'ke o tidede. Ε se "yrili-nmɔ 'le 'nynaakpu 'ke 'wa -klagba lizi 'le un 'ke 'bho Zezii'a nyu'a "yigbeyi -wlu -ni. **XXXVI** 'Le a-bee -mnvʊ 'le, a-bu -Lago'c wlu 'wlu'o 'mu-ae? -Ale, a-bee'a "se ε 'wlvʊ'o "yi'a?

XXXVII 'In-i 'tmvʊ'o amu-ɛ, -bho nyɔ nu, o 'bhle-e -Lago'c wlu'a 'mutizeɛ'ɛ 'kpi 'le o 'ke na, 'kpi 'ɔ Lisaazuzu-u "nyi'a nyu un 'ke -Lago'c 'mnɔ'c lbhv nu, o 'bhle-e 'ya -lru, o de "gwli na, li 'in-i 'cn̄i'a, 'in-i po'a -laa amu -jeyi, -a'ba -Koyi'a wlu mo'o!
XXXVIII 'Le, -bho nyɔ 'ybha o 'ke i "yriti-po a, a -po no "yriti -lreε!

XXXIX I-bi d̄i 'wee -ni'a damu a, 'an 'lotu'a "nynuu-a, a 'bɔ -Lago'c wlu'a 'mutizeɛ'ɛ 'kpi ti, 'le, "sesiwlu nyu se'a yibo, nyu -Lago'c Lisaazuzu-u "nyi'a 'ya 'kpi 'le un-u po 'i a, a'ba 'kaa nu 'mu -le! **XL** Lɛ"o le a-a nu'a 'le a'ba

"lrugbuvnamu, a nu ε -ka -zegəka 'le dılıkpueñ 'mu!

XV

*Zezii *Kliisi'a gluscdı

I 'Lotu'a "nynuu-a, *Zezii'a "dızığı 'in -ya'a amu -bənyi, 'inni 'in 'bɔ'c ti 'in 'ke ı "yiglu-za 'le a'ba -pəlv gbo -lreɛ. I-bı "dızığı 'mnı, a kpvn -ı'o -gli 'le a 'ye ı 'li ti-de. II A -gblee, -ka 'in -zi 'ı amu -bodi 'mu, -ka 'in "si'a 'nynı, -bho a kpvn nı -kaa "yi, 'le ı 'mu a 'pvn-o'o 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi. -Bho ε -se -mneε ε, "lemnı a'ba Zezii'a "gwlideε 'mne, bhebhele mo'o.

III-IV A 'ye li-ɔ, li 'in 'cian'a, 'ya -antanyılı 'in -tɔ'c amu, -yi 'bhle'a 'nynı tenyi, 'inni 'mo-o, Zezii *Kliisi 'mɛ-o'o -a'ba "nyinynidi'a dı. ɔ 'mɛ'ɛ ε, nyu nmaze 'nɔ-ɔ ti, 'le ɔ 'mewı 'son, 'ɛ tanzo, ɔ -c-ɔ-ɔ-ɔ-ɔ glu 'le 'memu'a "klumu 'le ɔ 'ye ti-nı -lreɛ. 'Ka-a 'ya 'wee 'cnı-ɛ'ɛ 'le -Lagɔbɔgv 'li see. V A -gblee, ɔ -so'c glu -lreeka, ɔ -tɔ'c-ɔ-ɔ 'c "bhuo *Pielı "yi -antanyı ke-ɔ, 'le, ɔ -bo 'Pielı 'mnu -ke ɔ *-Bozezii'a -dalbhomu -yu -sie'a 'bho, ɔ 'ye ɔ 'c "bhuo "yi-to. VI U-bee'a ne zi'a a, 'lotu'a "nynuu'a -dadudu -lrvvv-ɔ 'bhɛɛ'ɛ vñ 'ke nyu'a "du -lue -gwı -muu lizi, 'innu ɔ -tɔ'c 'c "bhuo "yi 'bho -gbaa -lue 'mu. Ubu 'mnu, 'wa tɔlv 'mɛ-o'o 'le 'wa -dadudu -ni'e ti -zian. VII I zi'a -kaa a, 'ɔ -dalbhoyi Zaaki ɔ -tɔ'c 'c "bhuo "yi 'le ɔ 'ye 'c -dalbhomu'a 'wee 'c "bhuo "yi-to. VIII 'Wa 'wee -gwɛ'ɛ "yiti a, 'le ɔ 'ye 'mna gbo 'mu 'bhɔc. 'ɛ zɔ 'mne ti, 'in kɔc'c-ɔ-ɔ "yu-u -see ku -c 'wlı. 'ɛ letu 'gete'e-e 'inmu ti.

IX A -gblee, 'le 'o -dalbhomu 'wee'a "klumu, 'o -dalbhoysi'a 'nyni'a "cokonu -gbe 'in 'bhle'e "kpi. 'In se "yiti-nmo vñ 'ke 'inmu ε-be 'nyni 'mnε'ε "bhuo 'mu 'la -ni, -ekedimaa, nyu -Lagɔ -kɔ'ɔ -v 'ma-a Zezii'a -glıgbawɔnyi'a nyu, 'innu 'in kla'a nyani 'mu. **X** A 'ye li-ɔ, kpli 'in -ni'a -laa ti, -Lagɔ'ɔ 'sana 'mu 'in -ni'e -kaa, 'le, -zegε ɔ nu'a 'inmu "lruli, ε -se bhebheli -ko -ziaka. A -gblee, 'in 'nu-o lbhu tenyi 'le 'in 'ye 'in -Bozezii'a -dalbhomu 'wee 'mu-zi. ε -se 'mna-a'a "bhuo'a 'mutikukue 'mu -ko 'ni, -Lagɔ'ɔ 'sana 'mu 'in -nu -ni ne'o. **XI** I-bi dı 'wee 'mni, 'ka-a i -ni'e 'mu'a dı a, -bho ε "du v-bee-e kpa'a Zezii'a "dızıgi o, 'le ε 'ke 'mna "du o, ε se dı 'bhle. Wlu -lue -a'ba 'wee-e za'a 'mu, 'inni a de'e "gwli.

'Mεmυ'a glusɔε'ε "kpidi

XII A -gblee, -ka -Lagɔ -za'a *Zezii *Kliisi 'mεmυ'a "klumu 'le ɔ 'ye'a ti-ni -lrεε, -a -zi 'i-i amu -bodi 'mu, 'le, leedi a'ba "klumu'a nyutɔlu nu'o nyu-v 'mε'ε -see glu -so yi'a? **XIII** -Ka nyutɔlu 'mnυ 'le'ε -laa, -bho 'mεmυ -see 'kι glu -so yi -ziaka, "lemnii, -Lagɔ -see 'kι Zezii Kliisi'a "bhuo glu -za yi 'le 'mεmυ'a "klumu. **XIV** A -gblee, 'le, -bho ɔ -see 'kι glu -so ɔ, 'ɔ "dızıgi -a -ya'a amu se 'kι le 'mu'bhle, 'ɔ "gwlideε a 'bhle'a -polu gbo se 'kι le 'mu'bhle, 'ya 'wee mo 'ko-o bhebheli. **XV** A 'ye li-ɔ, 'le, -bho i -ni 'kι -kaa 'mu a, "lemnii 'bho -Lagɔ'ɔ damu -abu ce 'ko-o sın, -ekedimaa, -a 'tmυv'o-o nyu na, ɔ -zo 'ɔ-ɔ glu 'le 'mεmυ'a "klumu 'le ɔ 'ye ti-ni -lrεε. **XVI** A -gblee, -ziadı mo'o. -Bho -Lagɔ -see 'kι 'mεmυ glu -za yi a, -mnii, Zezii Kliisi -mnɔɔ -lrεε, ɔ -see ɔ 'kι 'le

'məməv'a "klumv -za yi. **XVII** 'Le 'məməv'a "klumv, -bho ɔ se 'kı glu -sɔ ɔ, "lemnı bhebheti'a dı a de ɔ 'ko'o "gwli, 'le a'ba "nyinynidi -nı 'ko'o amv "kpi "kōmu. **XVIII** A -gblee, -bho ε -nı 'kı -kaa 'mu a, nyv-v de 'ɔ "gwli, -v 'mε'ε ε, vñ 'mε 'ko-o'o -bhla 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. **XIX** A 'ye li-ɔ, -bho -a de Zezii Kliisi -polv "yi 'le ɔ 'ke 'kı -amu -kpa 'co 'bhlu kpa "kpi'a "se 'le -a -see 'kı yaku 'li -mu yi a, "lemnı, 'le nyv 'wee'a damv -a'ba ngazedı kpvn 'ko-o wɔn.

XX 'Le ı se -kaa 'mu-nı. -Lagɔ -zɔ 'ɔ-ɔ glu 'le 'məməv'a "klumv -ziaka 'le ɔ -nı'e ti "kəgwləka. ɔ-bɔ 'mo-o glusɔmu'a nyamna. ɔ glusɔε 'mne, 'inne tɔ'ɔ nyv, nyv -lrvv-v 'mε'ε ε, vñ-v 'ye-e glu -sɔ -mu -lreɛ, 'le vñ 'ke ti-nı "kəgwləka. **XXI** A -gblee, *Adaa -ya'a 'məməε 'nɔɔ 'kmv 'mu. ε 'yi-e 'tɔ 'le nyɔ 'ke ε tu wɔn 'mu lu'a dı a, Zezii Kliisi 'nu-o -kaa'a kamv, nyv-v de 'ɔ "gwli -v 'mε'ε ε, vñ-v 'ye glu -sɔ mu 'le vñ 'ke ti-nı "kəgwləka. **XXII** A 'ye li-ɔ, nyv'a kle "du-o Adaa'a "nynuu'a "nynuu. ɔ 'mε-ε'ε dı a, vñ-v 'mε'o 'wee. -Ka -lue 'mno, nyv-v -ke Zezii Kliisi "sisri'a "yi, ɔ -nı'e-e ti "kəgwləka'a dı vbu-v 'ye ti-nı mu "kəgwləka -lreɛ. **XXIII** 'Le 'ɔ glusɔε'ε dı -ke 'wa glusɔε'ε dı 'ke kpɔkpɔ 'mu -nı mo'o. Zezii -mnɔɔ, ɔ-bɔ -sɔ 'ɔ-ɔ glu 'le ɔ -nı'e ti "kəgwləka, ɔ-ɔ 'mo-o glusɔmu'a nyamna, 'le, zɔ -ke ti ɔ-ɔ 'ye'a le -yi mu a, nyv-v 'ma-a 'ɔ -nu, -Lagɔ-ɔ 'ye -v glu -za -mu 'le vbu 'ke ti-nı "kəgwləka -lreɛ. **XXIV** A -gblee, -bho εbε 'mne -gwe "yi a, -ye kɔ'ɔ 'tɔ 'bho, 'inne 'mo-o, nyv-v 'bhle'a wɔnkue 'le yaku "yi, Zezii Kliisi -ye-e 'ya 'wee wɔn'lbha -mu 'le ɔ 'ke ı "kpi -nı. -Bho nyɔ 'ye 'ε letu li a, 'kmv-v "tii-e "yi, 'le ɔ 'ke

'wa nyu'a -kəkəc 'c -tita -Lagə -tbha. **XXV** A 'ye li-ɔ, -nɔc -ke ti Zezii Kliisi-ı 'ye'a le -yi mu a, ε -nmɔ'c'-c 'yrili ɔ 'ke 'wa nyu 'mnu -kɔ 'le 'c -tita -Lagə 'mnɔ 'ke 'c tu'a nyu 'wee wɔn-zi. **XXVI** A -gblee, -lebhɔctu'a nyɔ -ke 'mutikukue ɔ-c 'ye'a wɔn'lbha mu, 'nnɛ 'mo-o 'mɛmɛɛ. **XXVII** A 'ye li-ɔ, 'ka-a ε 'cnı-ɛ'ε 'le -Lagəbəgv 'li see na, ɔ -zi'e-e lı 'wee wɔn 'le ɔ 'ye ı 'c "yu -jeyi "nyı. -Bho wlu 'mne 'le na: «Lı 'wee» -Lagə -zi'e wɔn 'le ɔ 'ye ı ɔ -jeyi "nyı, -Lagə nu'a -kaa, ɔbɔ-c'c 'de 'wlu'o 'bho-ɛ. 'ɔ "yu -see ɔ "kpi -nı yi, -ekedimaa, 'nnɔ -zi'e lı 'wee wɔn 'le ɔ 'ye ı ɔ -jeyi "nyı. **XXVIII** -Bho ɔ nu -kaa, "lemnui 'c "yu'a "bhuo-o 'yi-e 'zɔ 'bho 'c -tita 'mnɔ'c wɔnyi 'le ɔ 'ke lı'a klɛ'ɛ -kəkəc'c nya -kɔ.

XXIX A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, -bho 'mɛmɛ -see 'kı glu -sɔ yi a, nyu-v *batizee-ɛ'ε 'wa 'bı 'mu, leedi vñ-v nu'o -kaa'a? **XXX** 'Le, -bho 'mɛmɛ -see 'kı glu -sɔ yi 'le, leelə 'bhle'e 'nynı 'le -abu-v nı'e 'kle -ke 'mɛmɛɛ'ε wɔn 'mu -zɔc'c? **XXXI** A 'ye li-ɔ, 'lotu'a "nynuu-a, zo"o zo 'in-ı "taflɛ-ɛ 'mɛmɛɛ. -Ziadı mo'o. -Ka 'in-ı wa'a 'bete a'bı dı, -ka abu-e -abu wa'a 'bete 'le 'in -ke a bhete'a gbo 'le -a -ke -a'bı -Koyi Zezii Kliisi "sisri'a "yi a, -ka ε "du'a -ziadı, 'ka-a εbe 'mne "du'o -ziadı -lrɛɛ. **XXXII** A -gblee, 'nɔcgbə Efɛɛzıgwłɔ 'mu, nyu'a -dadudu "du-o 'inmu 'kle tenyi 'le vñ -see 'inmu le "yi -za. -Bho ε "du 'kı 'kmu 'mu'a 'nynıwluɛɛ'ε dı, 'le, -bho nyu -see 'kı glu -sɔ yi 'le 'mɛmɛ'a "klumu 'le, leelə -ke dı 'in 'ke 'tɔ -kaa sıa'a? -Bho ε -nı 'kı -kaa a, "nna nyu 'wee-e po'a a, ε -nmɔ 'ko-o "yrili 'in 'ke ε po na:

-Za nymɔ 'gwlu, li le"o le, 'na nmɔ"o nmɔ. -Bho

'məməε yi a, lı 'wee -gwe'ε 'tɔ-ɔ "yi.

XXXIII 'In-ı 'tmvv'o amv-ε, 'bho 'ε letu'a damv, a'ba "maa a'ba "bhi dı "yrili -le! -Ka "nna -lue 'lɛ'ε, -ziadı mo'o. Ε na: -Bho -ın -ke "nyinynikpli'a nuyi -ka na, -a 'kpa-a "nyinynidı gbo. **XXXIV** 'ɛ dı, a 'sree a'ba 'gwlutiposu "yi! A 'bho "nyinynidı'a nvnvdı! A 'ye li-ɔ, -ka a'ba "klumv'a nyvtolv se'a -bhla -Lago yibo ke, 'ın-ı 'ye-e 'na li. Dındı mo'o. 'In-ı zı 'ı 'mv-ε 'le ı 'ke amv dın 'yi 'lbhaa.

Kulre 'məməv-v 'ye'a li'btle mv, 'le vn 'ke glu -sɔ

XXXV A -gblee, nyɔ 'bhεε'ο ɔ ke na: -Lago-ɔ 'ye-e 'məməv glu -za -mv, nv, koo ma'a? 'Le, -bho vn -sɔ glu 'le, ku'a yee vn 'ke li'btle'a? **XXXVI** A 'ye li-ɔ, 'le nyɔ 'ke -kaa tidede a, 'ɔ nyɔtu'a -naagi se "yi-die! -Inmo 'lɛ'ε -kaa, popo 'gwluti! Lı'a 'yɔ -a po'a a, ı 'me -kpıun-ɔ, 'le ı-ı me'o. **XXXVII** 'Le -ın 'ke lıyɔ po, -bho ε "du -kɔbv o, 'le ε 'ke le -lrεε "du o, 'ya 'yɔkpıan 'mnı, 'innı -a po'o glu. Ε -se -koni -ko. **XXXVIII** -Bho -mnccɔ po 'ya 'yɔ 'mnı glu a, -Lago-ɔ "bhuo-o nv'o lbhv, 'le ı-ı me'o, ı-ı 'bhε'ε "yi. -Ka -Lago 'bɔ'c ti, 'ka-a 'ya -koni-i -nı'o. Le"o le nyunyɔ-ɔ lo'a a, ı -nı'e-e 'ya "bhi'a ga "yi. I se gvgɔ.

XXXIX 'Le -Lago-ɔ tiyalı -lrıı'a bo 'li, a'ba "bhi popo 'gwluti! A -gblee, nmi 'wee se gvgɔ. Nyunyɔnmi -nı'e-e 'ɛ -ka, -yı 'ma-a nmi, ı 'bhle-e 'ya nɛ'ε -ka, 'le nıkpı 'bhle'e 'ya nmi'a ka, 'le zmi 'bhle'e 'ya zienyı'a ka -lrεε.

XL A popo 'gwluti -lrεε! Yaku "yi'a lı-ı wlan'a a, ı -nı'e-e 'ya -ka 'le -daa 'bhlvkpa "kpi'a nı -nı'e 'ya ka, 'le yaku "yi'a nı'a "yrilimmoε -ke -

daa 'bhlvukpa "kpi'a n̄i'a ne se gvḡo. **XLI** A -gbu yaku "yi'a li ya! 'Yrv'a -vlanvlan -n̄i'e-e 'ε -ka, 'cv 'bhle-e 'ε ne'ε -ka, 'le 'cvdri 'bhle'e 'ya n̄i'a ka, 'cvdri'a "bhi'a "klumv'a "bhuo'a -vlanvlan se gvḡo 'le i -n̄i'e 'ya ga "yi -lue -lue.

XLII A -gblee, 'm̄emv 'ye'a glu -so mu a, 'ka-a ε -ye 'mv-n̄i mu 'bho 'wa damu -lr̄εε. -Bho nȳo 'm̄ε 'le v̄n 'ke o tinmaze a, 'o "ku-u 'z̄on-o'o. -Bho -Lago 'ke o glu -za a, ku -ye'ε 'm̄ε 'le -ε -see'a 'z̄on yi a, 'in̄ne o-o 'bhle'e li 'le o-o zo 'o glu.

XLIII A'ba "bhi yibo'o-o "ku se "yigbeyi ti-n̄m̄o, 'le o 'ke 'm̄utikukue 'mv-v'btle. 'Bho 'o glusɔnamu a, o-o 'n̄m̄o-o "yrili tenyi 'le o-o 'bhle'e 'kpi 'mv.

XLIV Nyunȳo 'o *'bhlvku v̄n-v nmaze'e ti. -Bho o 'ke glu -so o, -Lago-o "nȳi -o kulre -ye'ε 'm̄ε. A 'ye li-o, 'bhlvku -a 'bhle'e li 't̄o, 'kla -ko? 'In̄ne t̄o-o -amu na -a 'ye-e "k̄ogwleku li'btle -mu -lr̄εε.

XLV 'In̄ne 'bhle'e 'nȳn̄i'a d̄i ε 'cn̄i-ε'ε 'le -Lago'bogu 'li see, na: *Adaa 'ma-a -antanyinyunȳo, -Lago -yo 'o ti a, o 'po -o tinifife 'mv 'le o 'ye ti-n̄i. A -gblee, *Zezii *Kliisi -mn̄o, ocn̄i, cn̄i 'la'a Gbɔmubhɔoadaa. Obo 'mo-o -zuzu 'le o-o "nȳi'e nȳo "k̄ogwletiniε. **XLVI** A 'ye li-o, -ye 'ma-a -a'ba "k̄ogwleku, ε -se 'in̄ne 'ke nya -ko -ko.

'Bhlvku -a 'bhle'e li -tanyi 'le "k̄ogwlenε-ε 'ye gbo 'mv 'bhɔc mu. **XLVII** A -gblee, 'bhlv -Lago "luo'o 'mv o 'ye Adaa ma, ocn̄i 'kmv 'mv'a nȳo o 'du'o. Zezii Kliisi -mn̄o 'wlv-o -Lago gbo 'le yaku 'li.

XLVIII 'Ka-a ε -n̄i'e 'mv'a d̄i a, nȳv-v 'bhle'a -bhla 'wa 'bhlvku li, v̄n -ke Adaa gvḡo'o, 'le, nȳv -yu 'ye'a 'le yaku 'li -n̄i mu, v̄bu -ke Zezii Kliisi-i 'ye gvḡo mu. **XLIX** Kun, -ziadı mo'o. 'Traamv 't̄o o, -a -ke 'bhlvku'a libhleyi Adaa gvḡo'o. -Bho 'wla,

Zezii Kliisi 'wlu'a -Lago gbo 'le yaku 'li, -a -ke o-o 'ye-e gugó -mu -lreεε.

L 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a dí a, 'lotu'a "nynuu-a, 'in-i 'tmuu'o amu-ε, nyu-u 'bhle'a -bhla 'wa 'bhluku li, -da -Lago-ε 'ye'a li 'wee -ko -ni mu a, 'wa nyutu - see 'le yaku 'li -ni yi. A 'ye li-ο, 'memeku se 'bheε ε -ke "kogwlεku 'ke gbobhete 'le i 'ke -dalue -ni.

LI A -gblee, "kogwlεku 'mne'ε "kpi'a "sra 'in 'ke amu 'tmuu. 'inne 'ka-a: -Ka -a -die'a 'mu, -a -see -kaa 'me yi 'wee. Ε -ni'a -kaa 'mu a, -a'ba 'wee'a 'bhluku-u 'ye-e "yizizia -mu 'le -a 'ke "kogwlεku li'bhlle. **LII** 'Bho 'kmu'a "yitiinamu, -da legle-ε 'ye'a -wlu -ni mu, 'bho-o ε-ε 'ye -nu-ε -ni mu, 'le, -ka "ni-i 'wla'a "yri ya a, 'ka-a 'ε letu 'ke zi -dra! A 'ye li-ο, legle-ε 'ye-e -wlu -mu, 'le Zezii'a nyu-u 'me'ε 'ke glu -so. -Bho un -ka glu-u so ο, "kogwlεku un-u 'ye li'bhlle mu. 'Le -abu Zezii'a nyu-u -ni'a ti, -a'ba ku 'ke "kogwlεku 'mu-yi. **LIII** 'Ka-a ε -ni'e 'mu -ziaka'a dí a, -a'ba "kogwlεku 'ke 'bho 'bhluku'a 'bi 'mu -zi.

LIV A 'ye li-ο, -bho -a'ba 'bhluku -yi "kogwlεku 'mu a, "lemnu -Lago'c wlu'a 'digbi 'son-ο 'cn-ε'ε 'le 'c "bogu 'li'a "yri'a 'bi-i 'wlu-o'o. Wlu 'mnı na: -Lago -za'a-a 'memee ti "fia 'wee. Ε se 'tɔ 'mutikukue 'mu'bhlle. **LV** Ε se 'tɔ wɔnkue 'bhlle 'bho nyunyu "kpi, 'le ε 'ke u 'lbha.

LVI A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, 'traamu -bhla a, 'memee 'ku-o wɔn 'le ε-ε 'lbha'a nyu, -ekedımaa, un-u 'nu-o "nyinynidi 'bho -Lago'c "yigbeyi, 'le "nyinynidi 'bhle'e wɔnkue 'bho nyunyu "kpi, -ekedımaa, -ka un-u nu 'i, *-Lago'c gba-a tɔ 'nu-u 'na 'le un se 'bheε un 'ke 'ya nvnua'a dí 'bho un 'ke 'c gba 'mnı "yi-kpvn. **LVII** 'Ka-a i -ni'e 'mu'a

dı a, -a 'bhεε -Lago'c 'nynı "yi! 'Innɔ lbho'o -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisi 'nɔɔ 'kmv 'mv 'le ɔ 'ye 'mε -a'ba "nyinynidi 'mnı'a dı. 'Le ɔ 'mv -a lu 'nı tu wɔn 'mv.

LVIII 'Ka-a ı -nı'e 'mv 'wee'a dı a, dıkmalotu'a "nynuu-a, a -de 'le a'ba -Lago'c "gwlidee 'li ti! 'ɛ -sɔ -denı 'mv -le! A po 'le 'kpi tenyi, -a'ba -Kɔyi Zezii'a lbhv a-a nu'a a, 'le a 'ke ε "lru-mu -nı "kɔmv, -ɛkedımaa, a'ba "bhi yibo'o-o, a -ke ɔ "sisri'e-e "yi'a dı, lbhv a-a nu'a -laa, ε -see "nukɔ 'wla yi.

XVI

'Jemɔni vɔn 'ka Zideebhlukpa "kpi'a 'lotv'a "nynuu -kpa -ni

I 'Lotv'a "nynuu-a, *Zezii'a nyu-v -nı'a Zideebhlukpa "kpi "puan-a 'lbha'a a, 'jemɔni a 'kv v -kpa -nı a, 'ya dı 'ın 'ke 'tɔ amv -bodi 'mv-za. -Yε 'ma-a 'ya "kpidı a, -a'ba -Kɔyi Zezii'a -glıgbı-ı -nı'a 'nɔɔ Galasiibhlukpa "kpi, -ka 'ın 'lɛ'ɛ vɔn 'ke nu a, a nu -kaa -lreɛ! 'Inne 'mo-o, II 'le a'ba "klumu'a nyɔ"o nyɔ, zo -ke ti -a fɔ nı'a li, -a bvbɔ'c -a'ba -Kɔyi 'mnɔ ɔ, -ka ɔ 'bhεε'ɛ kwa li, ɔ "du -kaa 'c ne -nalo, 'le ɔ 'ke ı 'bho tide. Nyɔ'c -fuo 'an yiyia-ɔ 'le ɔ 'ke mɔni 'mnı "du -le! III -Bho 'mna yi 'le a, le a 'ka nu, 'inne 'mo-o, nyu a'ba "bhi -gwε'ɛ "kpi, a 'ke v 'bho "du, 'le a 'ke v 'jemɔni 'mnı -jeyi "nyı. -Bho 'in "du v "bɔgv "kpi 'le vɔn 'ke ı -jeyi kpa 'le Zelizaleɛmu. IV 'Le, -bho ε "sri 'an "bhuo "yi a, "lemnı, 'in 'bhεε'o 'in -ke vɔn 'ke mu 'nı-ε.

'Pɔlv 'tri-e dı ti ɔ 'ke ı nu

V 'Lotu'a "nynuu-a, 'in-i 'ye-e
 Masedvanibhlukpa "kpi -mu -mu 'le 'in 'ke ε
 "kpi cε. 'Ka-a dı -nu -ni'e 'mu'a dı a, 'in -see 'le
 -gwle yi. -Bho 'in cε ε "kpi-ɔ, 'le 'in 'ke 'le amu
 gbo nyni. **VI** -Bheje, -bho 'in nyni 'bho amu gbo
 a, 'in-i 'ye-e 'bho -gwle -mu 'le -vvvɔ'ɔa CfFa 16 6
 'Le 'wa 'bhlukpa "kpi, -bho -sın -ka ti-iyi a, nyɔ'ɔ
 -na 'le -blabla. **VII** A -gblee, bhu -yee 'in 'bhle'a
 -laa kwa, 'in -see 'ybha 'in 'ke amu zikabhi ya
 'ye -ni. -Bho ε "du -a'ba -Kɔyi'a 'gwlıdı 'le ɔ 'ke
 ε 'wɔɔcɔ, "lemnıı, 'in-i 'zi-e 'bho amu gbo 'wı.
VIII ε -ni'a -kaa 'mu a, 'in 'bɔ-ɔ ti 'in 'ke -bhla
 -dagbe Efseezıgwılo 'mu ti-de 'le *Patikötı'a gɔ
 'ke nyni. **IX** -Ekedımaa, 'in -bodı -Lagɔ'ɔ lbhu'a
 -jolu -fɔ'ɔ-ɔ "yiti vao! 'Le, nyu-ɔ'a 'wɔɔcɔ ne
 tukutuku, un -die'e "yi.

X 'Lotu'a "nynuu-a, -bho Timotee yi 'le amu gbo
 a, a kpvn ɔ -gli 'le 'bvbua 'ke ɔ 'lbha. ɔ-ɔ 'nu-o
 -a'ba -Kɔyi'a lbhu, 'mna-a'a ka -lreɛɛ. **XI** Nyɔ'ɔ -
 bhla -ni no "yri 'ɔ "dana'a kamu -le! -Bho ɔ -ka
 'n cɔn' gbo le-e yi a, a -kpa no, a 'ke ɔ -jeyi -ya
 'le -polu'a bhlubhlua 'mu! 'In -ke 'nɔ'ɔ 'lotu'a
 "nynuu -lrvvv-ɔ fuo.

XII -A'ba 'lotu'a "yu Apolɔsı -mnɔɔ -bodı a, 'in
 'po -ɔ 'kpa "yi -popo 'le ɔ -ke 'lotu'a "nynuu -lrvvv
 'ke 'le amu gbo yi. ɔ-ɔ 'ye ε nu mu 'ni-ε. ε -se
 'traamu -ko. -Da su-ɔ 'ye ɔ li-nyni -ni mu, 'bho-0
 ɔ 'ke ε -nu -ni.

"Lruyijrawlu

XIII 'Lotu'a "nynuu-a, 'in-i 'tmuυ'o amu-ε, a yaa
 'mvti, 'le a 'ke 'le a'ba -Lagɔ'ɔ "gwlidεε 'li ti-de!
 A kuku 'mvti 'le a 'ke 'kpi "yi'btle. **XIV** Le"o lε

a-a nu'a a, a nu ε a -bonyunu -bodı 'le dıkməs 'mu.

XV 'Lotu'a "nynuu-a, -ka Sitifanı -ke 'o "bhlegbo'a nyu-u 'kpa'a 'bho -Lago'c -jeyi -tanyı 'bho Akayibhlukpa "kpi, 'le un 'ye'a 'bho Zezii'a nyukpalbhı "yi 'kpa, a yibo'o-o 'na. 'E dı 'in-i po'o amu 'kpa "yi, **XVI** a 'yoo -ni 'wa -kaabonyu kwa 'le un 'ke amu -jolu gbo po! 'Le nyoo"o nyoo -ke un -ple's lbhu 'mne 'mu, o-o nu 'ε, 'bho o -bodı a nu -kaa -lrəe!

XVII A -gblee, Sitifanı 'mno-e Fotunatusı -ke Akayikusi, -ka un yi'a 'inccı 'in gbo, 'ε 'bubua-a 'lbha'a 'inmu. -Da a-bee se'a 'bho -ni, -bho 'in -gbı nu ya, 'mna na a'ba 'wee -ni'e 'bho 'an "troli.

XVIII A 'ye li-ɔ, -ka a lbho 'v, un 'ye'a 'inmu gbo yi, -ka ε -bhlua'a a'ba -połv, 'ka-a un -bhlua'a 'mna-a'a ne -lrəe. A yibo -kaabonyu'a -bhaka!

XIX 'Lotu'a "nynuu-a, *Zezii'a -glıgbıwɔnyı'i a nyu-u -ni'a 'nccı Aziibhlukpa "kpi na u-bu 'ye'e amu! *Akilaa-e *Plisili -ke Žezii'a -glıgbawɔnyı'i a nyu-u -ke un-u 'gbuu'a 'bho 'wa "bhlibhlegbo "lru, 'wa 'wee na, u-bu 'ye'e amu -yeyeye 'le -a'ba -Köyi 'mno'c 'nynı 'mu! **XX** 'Nccı'c 'lotu'a "nynuu -lrıu na u-bu 'ye'e amu! -Bho a 'wɔn -a'ba 'yewlu -niı 'bɔ o, a gbigble 'wee 'le a 'ke 'yye 'le dıkməs 'mu!

XXI 'Lotu'a "nynuu-a, 'inmc 'ye'e amu "bhalrəe! 'An 'yewlu -nəe, 'inmc 'Pɔlv'a "bhuo'a 'cnıyri mo'o.

XXII 'In-i 'tmuu'o amu-ε -lrəe, -bho nyoo se -a'ba -Köyi Zezii *Kliisi'a dıkməs 'mu'btle a, 'bho -Lago'c 'ce o -po'a 'c nyotu kwa, o -see 'bho 'ε 'zo

şəkə yi, 'le ɔ -ke ɔ 'ke "yicice "kəgwləka. Wlu -ye
'n-i kɔ'c 'bho a, 'in na: -A'ba -Koyi Zezii, yi le!

XXIII ɔ -wunna amu "niti! **XXIV** A-bu 'ɔ nyu'a klə,
'an -pəlu 'kpən-o amu ti 'wee, -ekedimaa, -a'ba
klə -ke ɔ "sisri'e-e "yi.

-YBHEYBHETITELRE

**Nyabwa: -YBHEYBHETITELRE New Testament
Nouveau Testament de Nyabwa**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyaboa (Nyabwa)

Contributor: International Bible Society

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

7657d3f5-7539-5138-b61f-b1ee280646f9